

Obec Oravcov v Bratislave

História a súčasnosť

Obec Oravcov v Bratislave

Obec Oravcov v Bratislave

História a súčasnosť

2017

Obec Oravcov v Bratislave – História a súčasnosť

Vydala: Obec Oravcov, o. z.

Vydanie prvé

Grafická úprava a zabezpečenie tlače:
Ing. Peter Juriga – Grafické štúdio

Zostavil: Milan Galanda a kol.

Bratislava, 2017

Obsah

I. Úvodné slovo

Milan Galanda, richtár Obce Oravcov, o. z. 7

II. História

Oravci v Bratislave a vznik Obce Oravcov

Peter Hatapka..... 9

Obec Oravcov v Bratislave II.

Peter Hatapka..... 17

III. Spomienky richtárov

Zo spomienok ponovembrového richtára na Obec Oravcov
a Oravcov v Bratislave

Peter Hatapka..... 35

Ako som sa stal richtárom Obce Oravcov v Bratislave

Jozef Lipka..... 47

Ako som bol richtárom Obce Oravcov v Bratislave

Ján Oparty..... 50

IV. Spomienky a príspevok úradujúceho richtára

Moja cesta do Obce Oravcov v Bratislave a k richtárskej šerpe,
roky 1983 – 2017

Milan Galanda..... 53

V. Spomienky a príspevky ostatných

Spomienky členov výboru a účastníkov oravských akcií

Jozef Viluda 61

Akademická obec Oravcov v rokoch 1983 – 1987

Maja Kondelová..... 64

List od bývalého člena výboru

Janko Repka, dlhoročný člen výboru a náš harmonikár..... 66

VI. Slová na záver

Milan Galanda..... 67

VII. Prílohy..... 69

I. Úvodné slovo

Milan Galanda, richtár Obce Oravcov, o. z.

V roku 2016 si **Obec Oravcov v Bratislave** pripomenula 25 rokov od oficiálnej registrácie na Ministerstve vnútra SR, k čomu došlo dňa 24. septembra 1991. Už samo toto výročie by si zaslúžilo spomienkovú akciu. Ak si však uvedomíme, že máme za sebou vyše 40 ročníkov našich večerov či plesov, potom je o dôvod viac trochu si pospomínať a zaznamenať aj v písomnej podobe históriu fungovania Obce Oravcov.

Preto sme oslovili bývalých richtárov, ako aj pamätníkov a účastníkov našich akcií, aby svoje spomienky napísali, ktoré – spolu s príslušnými listinami a fotografiami – by sme vydali v knižnej forme.

Vďaka Majke Kondelovej z Novoti sa po rokoch objavila aj „stará“ akademická kronika, ktorá je zaujímavým zdrojom spomienok. Štátny okresný archív v Dolnom Kubíne nám umožnil „bádať“ a v starých vydaniach novín *ORAVA* sa našli články, ktoré sme mohli použiť pri rekonštruovaní minulosti. Agentúra STORIN nám poskytla pomerne veľký zoznam článkov a materiálov, kde sa sa vyskytli slová a slovné spojenia „*Orava, Obec Oravcov, oravský richtár, Chodák, Heger...*“.

Naša vďaka patrí aj tým, ktorí boli pri zrode Obce a aktivít s ňou spojených. Okrem zakladateľov bratislavskej Obce Oravcov to boli aj pracovníci vtedajšieho Okresného národného výboru a Osvety (dnes Oravské kultúrne stredisko) v Dolnom Kubíne, ktorí majú zásluhy na tom,

že autentický oravský folklór sa uvádzal v hlavnom meste. Nesmieme zabudnúť ani na Park kultúry a oddychu, resp. jeho nástupcu Bratislavské kultúrne a informačné stredisko ako dlhoročného organizátora a hostiteľa oravského večera. Do PKO chodilo vtedy vyše tisíc návštevníkov a dobrá zábava sa končila až ráno.

Ďakujem každému, kto do publikácie prispel svojou hrivnou. Osobitné poďakovanie patrí Národnej banke Slovenska a jej guvernérovi páňovi Jozefovi Makúchovi za finančný príspevok, ktorý umožnil tlač publikácie.

Nech listovanie prinesie čitateľovi príjemný zážitok. Tým, ktorí sa na našich podujatiach zúčastňovali, nech pripomenie obdobie, keď sme boli mladí, a dnešnej mladej generácii aspoň trochu priblíži roky minulé.

II.

História

Oravci v Bratislave a vznik Obce Oravcov

Peter Haťapka

Orava je osobitný región Slovenska so svojimi špecifikami. Obkolesený vrchmi akoby vytváral prirodzený predpoklad na región s vlastným rytmom prirodzeného života. Orava bola vždy charakterizovaná ako chudobný región, vzdialený od ostatného sveta, so sebe vlastným vývojom, ale aj s osobitným čarom prírodných krás a s čestnými a statočnými ľuďmi. Ľudia Oravy boli nútení predovšetkým v minulosti zápasit' o chlieb, vzdelanie o presadenie sa v spoločnosti. Orava bola známa aj hlbokou nefalšovanou zbožnosťou, v každej obci bolo cítiť vplyv kresťanstva, a to nielen vo zvykoch, v tradícii, ale aj vo vzťahoch medzi ľuďmi navzájom, vo výchove a všeobecne v úcte k človeku a životu. Život oravského človeka sa rozvíjal medzi prácou a modlitbou. Aj to je zrejme príčina, že z Oravy pochádzalo toľko významných dejateľov, spisovateľov, umelcov, kňazov, vedcov, politikov a ľudí ďalších rozličných povolání, ktorí výrazne prispeli do celonárodnej kultúrnej a spoločenskej pokladnice Slovenska. Tu tiež možno hľadať dôvody, že Oravci mali vždy bližšie k sebe, než to bolo v iných, svojím spôsobom svojráznych oblastiach Slovenska. Už oddávna Oravec videl v Oravcovi rodinu, ktorá patrí k sebe. Hudobný skladateľ prof. Friso Kafenda, ktorý mal z matkinej strany korene na Orave, tento

vzťah vtípne charakterizoval: „*Stretla sa žihlava so žihlavou pri plote a boli rodinou.*“

Len ako krátku odbočku možno uviesť, že tento svojrázny, ale príťažlivý a malebný región sa stal inšpiráciou mnohým umelcom, ktorí síce nepochádzali z Oravy, ale Orava trvalo ovplyvnila ich umeleckú tvorbu. Mladší Oravci na stretnutiach radi počúvali zapisovateľku a matrikárku predvojnového, ale aj obnoveného výboru Oravskej obce v Bratislave, p. Želku Gaburovú, keď v prednáškach hovorila o významných slovenských majstroch štetca. Spomínala, ako Martina Benku, keď prvý raz došiel na Oravu, tak očarili jedinečné partie prírody, že si ich hneď naskicoval rovnako ako aj ľudí pri práci na poli a pri zvykoch celého roka. Tieto prvé postrehy potom pretavil do širšieho rámca slovenskej krajiny. Podobne aj maliar Slovácka, Józsa Úprka, tu vo svojom poňatí umenia a života našiel symbiózu so svojím rodným krajom. Neskôr Janko Alexy s Milošom Bazovským sa na potulkách zatúlali nad Zázrivú, ktorá ich fascinovala svojou charakterovou blízkosťou s Detvou a osobitným inšpirujúcim naturelom. Ani J. Hanula a Ľ. Fulla sa neobišli bez inšpirácie krajiny, ktorá ich obohatila v tvorbe. Významnou kapitolou bola Orava v živote maliara Josefa Čapka, ktorý často trávil prázdniny s rodinou a svojimi priateľmi na Orave a svoje zážitky potom, tak ako sa mu počas pobytov vryli do pamäti, prenášal do svojich diel. Krásy Oravy a jej ľudia uchvátili aj jeho známejšieho brata, spisovateľa Karla Čapka, ktorý zanechal významné svedectvo o Orave vo svojich črtách a fotografiách. Pobyty na Orave, najviac pod Oravským zámkom, zapôsobili na neho tak silne, že v črte *Orava* napísal: „... *áno, je to chudobné a nechané bokom, ale nemáte ani potuchy, čo sa dá z toho urobiť a aká to raz bude krajina, rovnako slávna ako kraje Alpské; zem vzduchu, vôní, lesov a hôr; kiežby ľudia na to prišli a naučili sa s tou krásou múdro a šetrne nakladať. U nás je ešte toľko neobjaveného, ale tento kút nášho sveta je určený na zvláštnu slávu.*“

Teda kraj, ktorý bol v nedávnej minulosti oázou pre ľudí z umeleckého a veľkého sveta a ktorí tu radi chodili a hľadali oddych a zbierali sily na ďalšie snaženia. Oravci zas v protismernom pohybe odchádzali z Oravy, svoje sily dali do služieb spoločnosti, aby zlepšili aj svoje materiálne pomery a spoločensky sa presadili. S Oravou však, a to nielen so svojimi rodinami, blízkymi a známymi, zostávali spojení akoby neviditeľným putom.

Nečudo, že aj za hranicami Oravy hľadali Oravci vzájomné kontakty, aby takto spoločne mohli byť intenzívnejšie spojení so svojimi koreňmi.

Byť čo najväčšími užitoční a maximálne využiť svoje talenty viac ako domáce prostredie ponúkal svet vonku. Bola to predovšetkým Bratislava, ktorá sa po prvej svetovej vojne, keď v strednej Európe došlo k vážnym politickým a mocenským zmenám, a po vzniku nového štátneho útvaru, Československej republiky, stala hlavným mestom Slovenska. Do Bratislavy sa začali sťahovať viacerí obyvatelia regiónov, aby podporili slovenský ráz tohto starého, ale z pohľadu Slovákov už svojho nového hlavného mesta. Ak mala byť Bratislava skutočne slovenskou, bolo ju potrebné oživiť slovenským živlom a mnohé miesta, vrátane riadiacich, obsadiť slovenskými ľuďmi. A tak sa pohli Horniaky a stred Slovenska a, samozrejme, aj Oravci sa zaradili do tejto vnútroštátnej národnej migrácie. Boli tu síce Hornooravci a Dolnooravci aj s nárečovými odlišnosťami, ale tie sa vnímali len občas, aj to len doma, a za Kralšovianskym tunelom už rozdiely neexistovali.

A tak už v období 20. rokov minulého storočia možno nájsť v Bratislave Oravcov, ktorí sa tu uplatnili či už v správnych úradoch, školách, bankách, alebo v iných službách štátu, pričom boli v hierarchii od vrátnikov po riaditeľov. A ako uvádzali starší pamätníci, bolo ich tu celkom dosť.

Orava, ako už bolo naznačené, historicky a geografickým zložením svojím spôsobom tvorí akoby uzavretý región, avšak nie v zmysle uzavretosti, že tu ťažko preniká všetko nové, ale hlavne akejsi rodinnej súdržnosti – a tak Oravec vždy videl v druhom rodinu, kohosi, kto patrí k sebe ako blízka osoba. Keď si z Oravy, tak automaticky patríš do širšej rodiny, ktorá nejako vnútorne nesie v sebe čaro bratstva a pospolitosti. Preto niet divu, že Oravci si v akomkoľvek prostredí chcú preukázať svoju príslušnosť a najmä vtedy, keď sa ocitnú vo väčšej alebo menšej skupine.

Inak to nebolo ani v Bratislave po 1. svetovej vojne, kde sa vtedy hovorilo tromi jazykmi alebo ich nárečiami. Starí Oravci spomínali, ako si ich ľudia všimli, ba aj zastavili, a pýtali sa „odkiaľ sú“, keď hovoria takou krásnou slovenčinou. Nuž aj takto podľa reči sa Oravci spoznávali. A potom už mohli nasledovať stretnutia.

Prvé stretnutia Oravcov boli zaznamenané v **dome u Strakovcov** na dnešnej Obchodnej ulici (bývalá Uhorská ul.), v miestach, kde bol neskôr obchod Krásna izba a Pionier. Išlo o jednoposchodový dom v secesnom štýle, ktorý patrilo Strakovcom. Dolu na prízemí bola reštaurácia a výčap, kam sa vošlo priamo z ulice. Keďže majiteľom bol

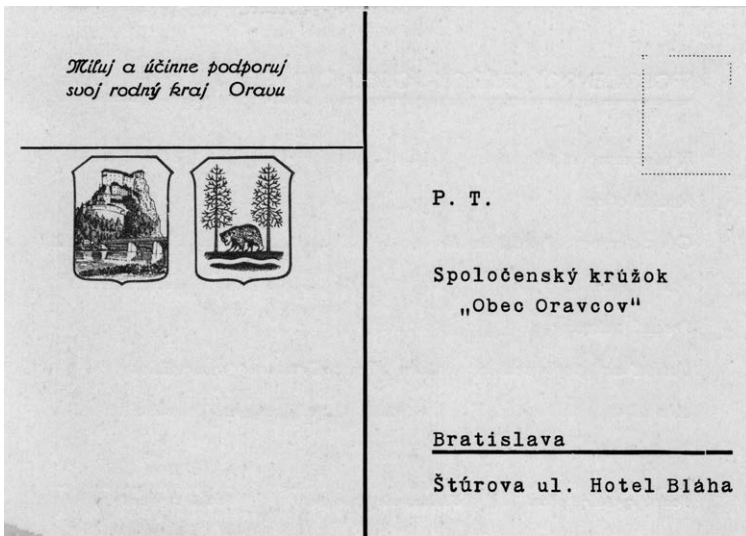
Slovák, schádzali sa tu Slováci a aj Oravci. Ako spomínali pamätníci, chodilo sa tam na výborné bryndzové halušky, pričom sa stretávali starší aj mladší Oravci, medzi nimi hlavne vysokoškoláci. Bolo vyznamenaním pre Oravu, že ich bolo pomerne dosť, a to najmä z právnickej a filozofickej fakulty. Medikov bolo menej, pretože Oravci študovali medicínu tradične v Prahe. Bol to vhodný priestor na výmenu vzájomných informácií, čo potom na Horniakoch počas prázdnin ocenili vďační poslucháči.

V polovici 30. rokov Strakov dom asanovali a na jeho mieste vyrástli nové budovy. Postupne sa do Bratislavy sťahovali ďalší Oravci, a to už nielen z Oravy, ale aj z Košíc a iných miest, kam predtým odišli za robotou, nadväzovali na staré zvyky a príslovečnú súdržnosť a utvárali medzi sebou nenapodobiteľné, srdečné, rodácke, priateľské ovzdušie.

V tejto vlne sa r. 1936 spolu s ďalšími Oravcami dostal do Bratislavy agilný rodák, spoluzakladateľ a dlhoročný notár Oravskej obce **Andrej Haťapka**. Z Košíc ho preložili do Bratislavy do banky Slávie, kde sa stal prednostom obchodného oddelenia. Práve z jeho autentických spomienok, ktoré som rád a pozorne počúval, som sa dozvedel, ako sa zrodilo naše rodácke združenie. Spomínal, že kým tu nemal presťahovanú rodinu, stravoval sa raz v jednej, raz v druhej reštaurácii. Na jednej večeri v reštaurácii „U Krúpu“ na Michalskej ulici sa stretol s oravským rodákom **Jánom Dafčíkom**, ktorý bol školským inšpektorom. Nad bryndzovými haluškami sa rozprávali o všeličom možnom a reč padla aj na im známych Oravcov, že v tejto reštaurácii by sa mohli stretávať i častejšie. Nasledujúci deň **Dafčík** doviedol **Mikuláša Hubu**, rodáka z Veličnej, ktorý bol okresným náčelníkom v Tornali a do Bratislavy bol preložený na krajinský úrad. Postupne do neformálneho spolku pritiahli aj svojich ďalších známych Oravcov. Keďže prostredie na dôvernejšie rokovania sa zdalo trochu hlučné, hľadali tichšie a útulnejšie miesto. Po rozhovoroch sa na podnet **Juraja Bullu** – ministerského radcu, **Mikuláša Hubu** – ministerského radcu, **Andreja Martvoňa** – lekárnik a **Andreja Haťapku** – prednostu banky zišiel na Štúrovej ul. 8 väčší počet oravských rodákov a rozhodli sa založiť spoločenský rodácky krúžok, ktorý na svojom väčšom stretnutí nazvali **Obec Oravcov v Bratislave**. Veľmi rýchlo našli porozumenie u majiteľa a prevádzkovateľa reštaurácie **Karola Bláhu** v hoteli „U Bláhu“ (neskôr Krym), ktorý bezplatne poskytol priestory na stretnutia, zábavy, schôdze a prednášky. V tejto klubovej miestnosti sa už mohla uskutočniť prvá plenárna schôdza, na ktorej bol za richtára zvolený **Dr. A. Martvoň**,

za podričníáro v **M. Huba** a ministerský radca **Dr. Obrćian**, za notára **O. Haćapka** a za členov výboru Obce **Dr. J. Dulka**, **Dr. P. Ďubek**, **Dr. J. Bulla**, **Š. Lukáci**, **Dr. J. Hrabćák**, **Ž. Gaburová** a ďalší.

Od tohto stretnutia začala Obec Oravcov v Bratislave používať svoj znak: Oravský hrad a vedľa neho erb so zobrazením medveďa medzi dvomi jedličkami. S týmito znakmi sa tlačili aj korešpondenčné lístky, ktorými pozývali krajanov na podujatia. Heslom bolo „**Miluj a účinne podporuj svoj rodný kraj Oravu**“ (obr.).

SPOLOČENSKÝ KRÚŽOK „OBEC ORAVCOV“ V BRATISLAVE.

Krstné meno a priezvisko:

Rodná obec:

Obec domovskej príslušnosti:

Povolanie:

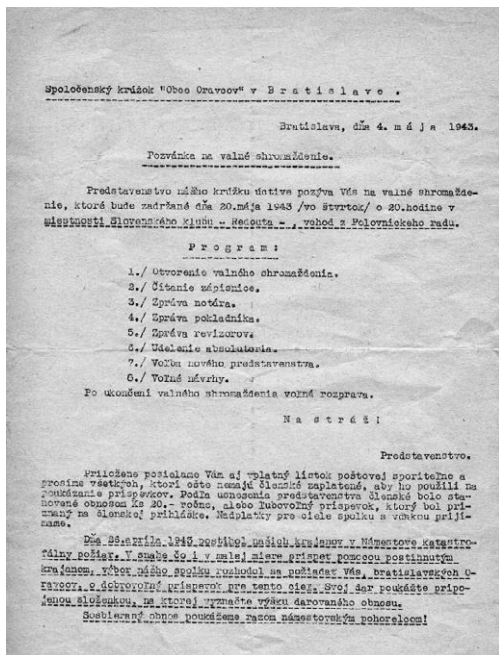
Presná adresa:

Ustúpil do spoločenského krúžku „Obec Oravcov“ v Bratislave
dňa 19..... s príspevkom Ks

Podpis rychtára obce. Účastnoručný podpis. Podpis tajomníka obce.

Výbor začal organizovať prednášky, ktoré mali súvislosť s rodným krajom a zameriavali sa na históriu a významné osobnosti Oravy. Neboli to však len prednášky, snahou bolo pomôcť z Bratislavy aj pri celospoločenských problémoch týkajúcich sa Oravy a zapojiť sa do širšieho rámca spoločensko-kultúrnych aktivít, ktoré by pomohli Orave a Slovensku.

V prinavrátených obciach, ktoré boli po 1. svetovej vojne začlenené do Poľska (12 oravských a 13 spišských dedín), pomáhali uviesť do riadnej prevádzky školy, lebo boli vo veľmi zlom stave. Bolo ich potrebné znovu vybaviť inventárom a učebnými pomôckami. Ministerstvo školstva, ktoré to pre nedostatok financií nedokázalo riešiť, obrátilo sa na obyvateľstvo s prosbou o pomoc. Výbor Obce Oravcov sa rozhodol uskutočniť na tento účel zbierku, ktorá bola úspešná a vyniesla okolo 100-tisíc Sk. Peniaze odovzdal školskému odboru Slovenskej ligy, ktorá bola poverená starostlivosťou o tieto školy, aby zakúpila inventár a mohlo sa začať s výučbou. Obec dostala za to poďakovanie a uznanie ministerstva školstva i od Slovenskej ligy. Obec sa usilovala pomôcť aj viacerým stredoškólakom a vysokoškólakom z týchto dedín, pomáhala im pri nástupe na vysoké školy v Bratislave, ako aj v Brne a zabezpečovala pre nich lacnejšie ubytovanie u bratislavských Oravcov alebo známych.

*Pozvánka
na valné zhromaždenie z r.
1943, kde sa rozhodlo o zbierke
pre postihnutých v Námestove.*

Obec Oravcov sa prezentovala na Dunajskom veľtrhu r. 1940, kde spolu s Múzeom Oravského hradu pripravili stánok o tom, čo Orava dala Slovensku a o celkovom živote na Orave. Prezident Dr. J. Tiso dokonca pobudol dlhšie v oravskom stánku, prijal aj pohostenie a starší Oravci spomínali, ako prikázal a aj prispel zo svojho reprezentačného fondu sumou 500 Sk na úhradu nákladov spojených s výstavou. Správa Dunajského veľtrhu udelila Obci Oravcov 1. cenu a dostala zlatú medailu.

V tom čase začali bratislavskí Oravci aj s úsilím o obnovu zaniknutých „Polhorských kúpeľov“ Slaná voda pod Babou horou a pripravili na to potrebné administratívne podklady. Spomenúť možno aj ďalšie významné akcie. V roku 1943 postihol Námestovo rozsiahly požiar. Obec Oravcov okamžite urobila zbierku medzi krajanmi a výťažok odovzdala postihnutým.

S odborníkmi pripravili plány a projekty na výstavbu domu dôchodcov, do ktorého by sa Oravci mohli už v pokročilom veku vrátiť do rodného kraja. V Oraviciach už bol vyznačený aj pozemok a malo sa začať so stavbou. V dôsledku vtedajších vojnových udalostí sa však už nepodarilo tieto plány uskutočniť.

Predovšetkým v období 1939 – 1941 sa spolok Oravcov stal takým známym, že podľa neho aj príslušníci iných slovenských krajov, žijúci v Bratislave, Banskobystrici, Liptáci, ako aj ďalší, zakladali svoje krajské krúžky. Uzavrela sa dokonca vzájomná dohoda s Podbradliansko-podjavorinským krúžkom, kde ich richtár **Alexander Pakan** chodil na schôdze Oravcov, a niekedy si navzájom vymenili aj prednášateľov.

Postupne však prichádzalo nepriaznivé obdobie, hlavní funkcionári a hybní konatelia spolku boli preložení na iné miesta na Slovensku a, samozrejme, z dôvodu nepriaznivých vojnových udalostí a s tým súvisiacich spoločenských a politických problémov činnosť Obce sa dostávala do útlmu. V tomto závere bol ešte za richtára Obce zvolený **Dr. Jozef Joštiak**, riaditeľ Nemocenskej poisťovne, a za úradujúceho notára **Ján Boča**, tajomník Slovenskej ligy v Bratislave. Politické a spoločenské udalosti však už nadobudli nový smer a Obec Oravcov sa dostávala do útlmu a prestávala fungovať. Možno konštatovať, že v tomto období sa skončila etapa, ktorú označujú starí Oravci ako 1. etapu Obce Oravcov v Bratislave. Potom už len nasledoval po prevrate zákaz všetkých takýchto krajských spolkov a vlastne všetkých nezávislých združení, ale to je už iná kapitola Obce Oravcov.

1. Dr. Ladislav Bekala, hlavný riaditeľ Seleznie - riad. slov. Seleznie.
2. Ján Boča, tajomník Slov. ligy, Bratislava, Dunajská 22.
3. Andrej Bošáček, lekár, Bratislava, Caritas - Heydukova 20.
4. Pavel Brázdík, polit. pracovník, Bratislava, Heydukova 6/III./II.
5. Dr. Alojz Buček, šéf prezidia Najvyššieho súdu, Bratislava - Šoltisovej 8.2.
6. Mária Demochová, úradn. min. hosp., Bratislava - Caritas Heydukova 20.
7. Mária Džuráková, ministerka radca Bratislava, Kuzmányho 4.
8. Jozef Ján Džurák, koncipiista slov. Selez. Bratislava - Caritas Heydukova 20.
9. Ján Duka-Válec, správ. úst. oddelený MŠANO, Bratislava, Legionárska/
10. Dr. Jozef Duka-Válec, odborný radca min. Fin., Bratislava, Kuzmányho 4.
11. Ján Duffík, škol. inšpektor, Bratislava, Štefánikova ul. /Penz. ústav/.
12. P. P. Fabián, študent, Bratislava - Kľáčova, Chotinská
13. Alojs Fraňa, techn. úradn. post., Bratislava, Dunajská 20/II. p.
14. Jozef Gabura, lekár, Bratislava - Štefánikova 47.
15. Emil Gabura, študent, " " " "
16. Štefan Gabura, " " " "
17. Zela Gaburová, učiteľka " " " "
18. Ján Gálik, lekár, Bratislava, Lafranconi 305.
19. Štefan Gallas, radca polit. správy, Bratislava - Mária Slobody 4/II.
20. Štefan Gallas, lekár.
21. Mária Gallasová, domáca " " " "
22. Zdenka Gallasová, študentka " " " "
23. Ignác Grábák - Orlov, kanonik, Veľká ul.
24. Karol Gyurtták, hlavný komisár polit. správy Bratislava, Trnávská 13.
25. Mária Gyurttáková, úradníčka " " " "
26. Júlia Gyurttáková, úradníčka " " " "
27. Andrej Hájek, prednosta banky Slavia Bratislava, Turčianska ul. 8. p.
28. Pavol Hájek, posl. filoz. Bratislava, Lafranconi
29. Jozef Herold, rev. úradník Bratislava, Legionárska ka 14/V.D.
30. Ján Hložek, učiteľ - spisovateľ " " " "
31. Juraj Hrbá, poštový úradník Bratislava - Palisady 37/a
32. Ján Hrbá, polit. úradník Bratislava, Palisady 47/a
33. Dr. Ivan Chudák, lekár Bratislava, vojenská nemocnica.
34. Jozef Jablonský, správ. úst. Podbiel/Orava/
35. Stanislava Janečková, študentka Bratislava, Dunajská 26.
36. Anton Jeleník, koncip. slov. Seleznie Bratislava, Dunajská 61a
37. Dr. Karol Klinovský, šéf prez. min. zahraničia Bratislava, Mln. zahrani.
38. Jozef Kokoška, riaditeľ Slov. ľud. banky, Bratislava, Loháčská 3.
39. Julius Kolodaj, spr. úst. Trstená /Orava/
40. Ignác Korman, posl. filozofie Bratislava, Svornodov.
41. Serafín Emil Krasčan, pedagóg Bratislava - Svornodov.
42. Ludo Krizan, akad. maliar Bratislava, Dobrovského 4.
43. Mikuláš Králik, kontrolór Slov. úradn. úst. Gostéhova 14.
44. Jano Krúžinský, bank. úradník Bratislava - Hlavná banka
45. Florián Krubinský, úradník Bratislava, Čapáre 46/IV. posch.
46. Karol Lešák, ang. jazyk. tajomník Bratislava, Országsingová 71.
47. Štefan Lukáč, koncip. min. Fin. Bratislava, min. Fin. I/3.
48. Ing. Zozef Lustoň, tech. komisár min. dopr. a ver. prác. Vlekova 61.
49. Matěj Majda, resp. fin. strážník Bratislava, Lemašská 101.
50. Eduard Matkovič, posl. filoz. Bratislava, Svornodov
51. Ladislav Martinák, odborný asistent Bratislava, Zahradnícka 6.
52. PhDr. Andrej Martvoň, lekárnik Bratislava, Somolického 12
53. Peter Maxoň, úradník Bratislava, Gostéhovej 8.
54. Tomáš Masláň, študujúci Bratislava - Svornodov.
55. Jozef Miklušák, lekár Bratislava, Lafranconi
56. Šimon Miklušák, št. elév Bratislava - Štefánikova 10/a
57. Štefan Miklušák, hlavný off. kraj. úradu Dobrovského 4/emp. V/
58. Ladovít Moritorie, inšp. slov. Selez. Kempelenova 17. III/12
59. Peter Muboň, učiteľ Trnava /Orava/
60. Karol Naništa, koncip. min. hosp. Legionárska 1/A. IV. schodu p. Žurkovej
61. Jozef Pajdušák, posl. práv. Lafranconi
62. Augustín Pánik, ústevník úv. d. Trstená.
63. Andrej Perčina, radca polit. spr. kraj. úr. Bratislava, Vlárna budova
64. Jozef Petrušák, úradník Bratislava, Dostojevského 20 b.
65. Anton Petrušák, úradník Bratislava, VIII-B Bratislava 9/a
66. Ján Petošák, prednosta školy Bratislava, Országsingová 16.
67. Štefan Pichler, úradník Úst. riad. št. Selez. a majstrov, Štefánikova 1/a
68. Dr. Juraj Šimálik, univ. prof. anatol. škol. fak. Bratislava, Prágová ka/II.
69. Jozef Smetaný, lekár Svornodov
70. Vladimír Steruľa, lekár " "
71. Dr. František Štárek, profesor Vtár, št. gymn.
72. Anton Svecko, advok. úr. G S F Bratislava, ul. D. Licharda 6
73. Viliam Točík, posl. medicíny Bratislava, Svornodov
74. JUDr. Ján Tréper univ. prof. lek. fak. Slov. univ. - Špitálská 43.
75. Pavol Ugor, posl. medicíny Bratislava, Lafranconi
76. František Vankarty - Brezovský, organ. uč. Slovácka, Bratislava 61.
77. P. J. Vavrák, predst. kláštor. Bratislava, Frant. Kláštor.
78. Pavol Vojtáš, akademik Svornodov
79. Karol Zimák, krajský Bratislava - Štefánikova 20.
80. J. J. J. J.
- 181 - - -

Prvý pracovný zoznam členov Obce Oravcov z r. 1937.

Obec Oravcov v Bratislave II.

Peter Haťapka

Ak označíme pobyt Oravcov v Bratislave v medzivojnovom období a počas 2. svetovej vojny ako 1. etapu, tak ako 2. etapu možno označiť obdobie po jej znovu zorganizovaní po roku 1972. Po 2. svetovej vojne sa činnosť tohto rodáckeho združenia prakticky skončila, pričom hlavným dôvodom boli nové, zmenené spoločensko-politické pomery, viacerí členovia výboru z Bratislavy odišli a obyvatelia museli riešiť najmä mnohé existenčné otázky v novej situácii. Hoci aj po roku 1945 dochádzalo k občasným neformálnym, skôr náhodným prirodzeným stretnutiam, neboli to už stretnutia a spoločenské akcie organizované zvolenými predstaviteľmi Oravcov ani v oblasti spoločenskej zábavy, ani v oblasti prednášok o rodnom kraji.

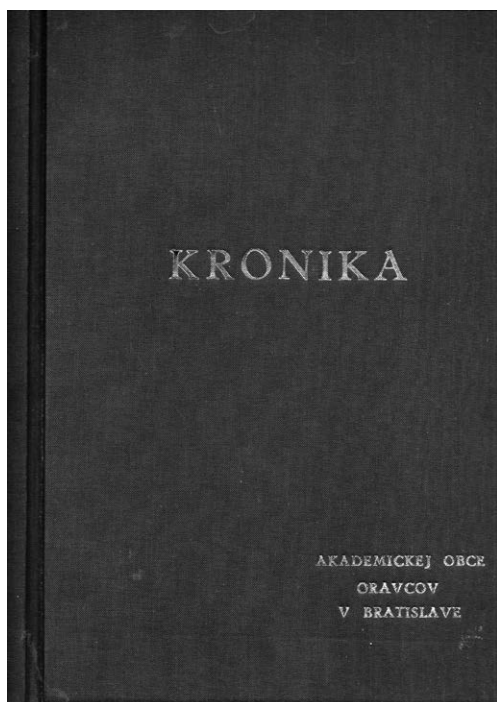
Po komunistickom prevrate r. 1948 boli všetky spolky a združenia rozpustené a Obec Oravcov nebola obnovená. Treba ešte uviesť, že v období medzi vojnami a aj počas slovenského štátu kroky mnohých Oravcov smerovali do Bratislavy, ktorá ako rýchlo sa rozvíjajúce hlavné mesto Slovenska ponúkala veľa možností na vzdelanie a zamestnanie. Mnohí Oravci tu našli dobré podmienky na uplatnenie a využitie svojich talentov a mnohí tu aj zakotvili. Možno to označiť ako prirodzenú migráciu za lepšími podmienkami, aké ponúkala skromná Orava. Pomerne veľa Oravcov sa dostalo do Bratislavy a okolia po naprojektovaní a začatí prác na výstavbe Oravskej priehrady, keď obyvatelia niekoľkých dedín takmer kompletne zmenili svoje pôsobiská a začínali život v úplne novom prostredí. Vzťah s Oravou však celkom neprerušili. Prínajmenšom blízke a dôverné vzťahy s rodákmi v týchto nových podmienkach pripomínali

spomienky na kraj, kde vyrastali. Na Orave bolo vždy zvykom vzájomne si pomôcť, spolu sa radovať a aj plakať, o to väčšmi v novom prostredí.

Oravskí študenti chodili na vysoké školy do Bratislavy, vedeli o sebe, udržiavali vzájomné kontakty, ale spoločné akcie väčšieho rozsahu nepodnikali. Nový režim takéto nekontrolované spolky nielenže nepodporoval, ale skôr sa mu zdali podozrivé. V 2. polovici 60. rokov však došlo k postupnému, i keď len čiastočnému politickému uvoľňovaniu a Oravci sa dokázali zísť vo väčšom počte na jeseň 1967 na spoločenskej zábave v Dome lodníkov v Bratislave. Bolo to spontánne stretnutie a Oravci sa presvedčili, že v hlavnom meste je ich pomerne veľa, zaujímajú vcelku dôležité pozície najmä v pedagogickej oblasti, ale aj v štátnej správe, na ministerstvách a v rôznych podnikoch.

Hlavným rečníkom a spoluorganizátorom tohto podujatia po roku 1948 bol spisovateľ a jazykovedec Anton Habovštiak. Hoci predtým často nevedeli jeden o druhom, pretože sa mnohí poznali ešte zo školských lavíc na Orave, prejavovali k sebe dôveru a veľmi radi obnovili kontakty. Po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy do Československa v auguste 1968 sa sľubne rozvíjajúca aktivita občiansky neformálnych združení veľmi rýchlo skončila. Oravci sa stretávali, ale bolo to viac privátne a rodinné. Rodáci a ich rodiny sa utiahli do súkromia. Čiastočnou výnimkou boli oravskí študenti na vysokých školách. Oni v Bratislave ešte pred rokom 1968, ale aj po ňom organizovali v bratislavských viechach (Mýtnik, Zbrojnoš, Pod baštou, Tramín), neskoršie na internáte Mladá Garda, na Riviére spoločné stretnutia študentov pochádzajúcich z Oravy. Po obnove Obce Oravcov posielal jej výbor na tieto stretnutia svojich delegátov a študenti zas chodili na oravské večery. Vysokoškoláci volili svojho richtára, viedli svoju kroniku, vzájomne sa spoznávali a nadväzovali kontakty. Ocenili to najmä mladí, začínajúci študenti. Starší im pomohli zorientovať sa v Bratislave, cenná bola aj informovanosť o školskom systéme, profesoroch a o rôznych spoločenských akciách a aktivitách. Študentský richtár sa zúčastňoval na zasadnutiach oravského výboru a študenti sa najmä v 70. a 80. rokoch zúčastňovali na oravských večerach, ktoré sa každoročne konali v PKO vo fašiangovom období. Mnohí to už vtedy vnímali ako možnosť dostať sa zo stereotypu a kontroly vtedy všemocného štátu a byť slobodní a nezávislí.

Ako bolo spomínané, po okupácii 1968 sa ľudia utiahli do súkromia, začali sa hľadať vinníci obrodného procesu, vzrástla vzájomná podozrievavosť a postupne sa nastolila klíma, keď sa každý usiloval obhájiť

Kronika založená oravskými vysokoškolákmi 5. apríla 1967 v Bratislave na prvej akcii vo vinárni U zbrojnoša.

svoje miesto na slnku, záujem o spoločenskú aktivitu upadol. Jednoducho, nebolo to na programe dňa a ani neboli na to podmienky. Po vyrovnaní sa vládnej moci s tými, čo podporovali zmeny, odrazu zistila, že ľudia sa stávajú letargickými, upadla aktivita a vlastná iniciatíva, výrazne prevažovali osobné záujmy a iba málo ľudí sledovalo kurz nastolený komunistami. Dialo sa to skôr pre kariéru, získanie moci, majetku a pozícií. Našli sa však aj skupinky ľudí, pre ktorých bolo dôležité zachovať si aspoň vnútornú slobodu, a vedeli, že uzavrieť sa len do seba a nechať sa úplne izolovať, znamená ich jednoduchšie ovládnutie. Vláda sa snažila získať bežných ľudí zlepšením materiálnych pomerov, ale to zväčša nestačilo. Práve po roku 1971 občania potrebovali získať vzájomnú dôveru, byť čo najmenej nezávislí od politickej moci, ktorá mohla byť úspešná iba za pomoci hrozieb, tlaku a pevného mocenského a politického systému. A predsa to bolo obdobie, keď sa Obec Oravcov po rozpustení a jej zakázaní znovu nadýchla.

Na obnovenie Obce Oravcov v Bratislave si trochu pamätám, ako sa to udialo: Po skončení školy 1971 v Brne som nastúpil do zamestnania v Bratislave. Z času na čas som navštevoval môjho ujca Andreja Haťapku,

vzdialenú rodinu v ich domku na Turčianskej ulici. Mávali sme dlhé rozhovory o pomeroch za prvej republiky, za Slovenského štátu a počas komunistickej moci. Okrem toho, že bol zakladateľom Obce Oravcov, okrem toho, že bol bankovým úradníkom, bol aj historikom a novinárom, poznal mnoho ľudí, situáciu, takže mohol zväčša rozprávať o vtedajších udalostiach. Jeho pozície v minulosti a zásadová povaha Oravca sa mu stali osudným. Po roku 1948 sa dostal do konfliktu s novými mocipánmi, pre viacerých sa stal nepriateľom, takže vtedajšie justičné orgány ho vmanipulovali do politického procesu so skupinou majora Žingora (partizánsky veliteľ z Martina Viliam Žingor a ďalší dvaja obvinení dostali vo vykonštruovanom procese tresty smrti), ujo Andrej vyviazol s trestom „iba 16 rokov“. Po odpykaní si polovice trestu a z dôvodu zlého zaobchádzania vo väzniciach a táboroch bol uznaný za invalida a prepustený. Aj také boli osudy Oravcov, ktorí zaujímali čestné postoje. Začal sa venovať histórii Oravy, predovšetkým Trstenej, ktorá bola jeho rodiskom, i keď korene mal v Hornej Lehote na Orave. Debaty pre čerstvého absolventa vysokej školy boli preto veľmi zaujímavé a poučné. Pri jednej z debát sa ujo spýtal:

„Čo keby sme tak znovu obnovili Obec Oravcov v Bratislave, ako tomu bolo pred vojnou a počas Slovenského štátu?“

Predtým sme viackrát o Oravcoch v Bratislave hovorili a priznám, veľmi sa mi páčila súdržnosť, vzájomná výpomoc a to, ako spomínal, že Oravci si vedeli stáť za slovom. Odpovedal som, že môžeme skúsiť, ale nemal som vôbec predstavu, ako začať. Ujo hneď ožil, pohľadával nejaké adresy a dohodli sme sa, že on napíše pozvánky, ja ich v práci rozmnožím (mal som prístup ku kopírkam, ktoré vtedy začínali ako nová technológia), a porozpráva sa s niektorými Oravcami, ktorí sa poznali zo starých čias, objedná miestnosť na stretnutie, pozveme aspoň zopár ľudí a ostatné uvidíme (pozri pozvánka č. 1).

Stretnutie sme zvolali do hotela Dukla, na Dulovom námestí na 16. mája 1972. To možno považovať za dátum obnovenia Obce Oravcov v Bratislave, keď sa rozhodlo, že sa ide do toho. Na prvom stretnutí sa zúčastnili Andrej Haťapka, Dr. Jozef Hrabčák, prof. Želka Gaburová a Dr. Ivan Chodák, pamätníci 1. Obce Oravcov, Dr. Anton Habovštiak a Dr. Milan Briš za strednú generáciu a Ing. Milan Remko a Ing. Peter Haťapka za akademikov. Vtedy sa dohodlo, že Obec Oravcov bude obnovená, ale že je potrebné zvolať širšie fórum. Ako akčný výbor mali konať A. Haťapka, Ž. Gaburová a P. Haťapka.

Heslo: Oravci, znovu sa do kopy!

Vážený Krajani!
Vážaná Krajanka!

Ak je Vám spoločenský záujem našich rodákov Oravcov v Bratislave a v jej okolí srdcovou vecou, tak sa znovu dajme do kopy v oravskom spoločenskom rodáckom združení, v pevnitnej: Obec Oravcov v Bratislave.

Z tohoto dôvodu, podpísaný akčný výbor pozýva Vás na ustanovujúcu schôdzku nášho oravsko-krajanského spoločenského krúžku: Obec Oravcov v Bratislave, ktorá sa bude konať dňa. *16. júna*..... 1972 o 17 - 19 hod. v kaviareňskej miestnosti hotela Dukla na I. p. Košická ul. nám. Čel. milícií /Predtým nám. Matúša Duku/ na ktoré je autobusom spojenie č. 23, 38, ako i Expressom.

Prosíme na túto schôdzku pozvať i Vám známych Oravcov, začo Vám už vopred srdečne ďakujeme.

V Bratislave. *do mňa*..... 1972. S rodáckym pozdravom:
Za akčný výbor Obec Oravcov
v Bratislave:
JUDr. Jozef Hrebčák, v. r. Andrej Haťapka,
býv. notár OO.
Ing. Peter Haťapka,

Pozvánka č. 1.

Po doplnení adries sa zvolilo zasadnutie do „Zimnej záhrady“ hotela Dukla na 6. júna 1972 (pozávanka č. 2), kde sa mala navrhnuť štruktúra a program. Tu sa už zišli desiatky Oravcov a Oravci navrhli a zvolili svojich neformálnych zástupcov v Bratislave.

Nový rozšírený výbor už pripravoval viaceré spoločenské a náučné podujatia pre bratislavských Oravcov. Nové vedenie rozhodlo o zvolaní plenárneho zasadnutia, na ktorom by sa mal potvrdiť, prípadne doplniť zvolený výbor, určiť orientačný plán činnosti a dať všetkým Oravcom na známosť, že Oravci sa budú znovu neformálne stretávať. Diskutovalo sa aj o prípadnej registrácii na úradoch, aby bolo

Spoločenský krajanský krúžok: Obec Oravcov v Bratislave .

Vážený Krajani!
Vážaná Krajanka!

V Bratislave..... V. 1972.

Akčný výbor pre oživenie krajanského spoločenského života v Bratislave v spoločenskom krajanskom krúžku: Obec Oravcov v Bratislave, týmto dovoľuje si Vás pozvať na krajanské posedenie, ktoré bude:

6. júna 1972 medzi 17 - 19 hodinou

opäť v hoteli Dukla na Košickej ulici v kaviareňskej miestnosti na I. poschodí.

Ku hotelu Dukla na Košickej ulici je dobré spojenie autobusmi č. 23, 38, ako i Express-autobusom od nádražia.

Nakoľko však pre nedostatok adresného materiálu nemôžeme o tejto schôdzke upozorniť mnohých našich oravských krajanov, preto prosíme i Vás, aby ste na túto našu krajanskú schôzku upozornili i pozvali i Vám známych našich krajanov Oravcov. Začo Vám už vopred vyslovujeme našu krajanskú srdečnú vďaka.

Ku tomuto ešte poznamenávame, že dočasné poštové stredisko pre náš spoločenský krajanský krúžok: Obec Oravcov v Bratislave je u nášho krajana: Andreja Haťapku, býv. osvedčeného notára Obce Oravcov v Bratislave, T u r č í a n s k á ul. č. 46.

S krajanským pozdravom sme:

Za akčný výbor:
Ing. Peter Haťapka, Zela Gaburová a Andrej Haťapka .

Pozvánka č. 2.

všetko v súlade s právnym poriadkom. Plenárne zasadnutie bolo zvolané opäť do „Zimnej záhrady“ hotela Dukla na 12. decembra 1972.

Hoci bola kapacita miestnosti asi 40 – 50 miest, v uvedení termín sa tam tiesnilo viac ako 130 Oravcov. Po krátkom kultúrnom programe odzneli prejavy predovšetkým starších Oravcov, ktorí spomínali a zároveň sa odhodlane vyslovili za obnovu Obce. Za richtára bol potvrdený dolnokubínsky rodák Dr. Ivan Chodák, známy lekár a športovec, politicky neangažovaný, pre svoje vlastnosti a ochotu vždy pomôcť, medzi Oravcami obzvlášť obľúbený.

Spoločenský rodácky krúžok: Obec Oravcov v Bratislave.

Návrhová komisia: Haťapka Andrej,
Ing. Gvoždiak Ondrej,
Ing. Vrbovský Štefan,
Dr. Ing. Ďubek Pavol.

Výbor krúžku: Čestný richtár: Min. poradca m. sl. Huba Mikuláš,
Liptovský-Hrádok.
richtár: MuDr. Chodák Ivan,
1. pod. richtár: Prof. Ing. Škrabák Michal,
2. pod. richtár: Dr. Ľabovštiak Anton.
notár: Prof. Brišš Milan,
podnotár: Ing. Haťapka Peter,
matrikár: sl. Gaburová Žela,
kasír: Ing. Remko Milan,
Výborníci: Prof. Žák František,
Ing. Gvoždiak Ondrej,
JuDr. Čič Milan,
Pi. Martvoňová Marta,
Haťapka Andrej,
Dr. Kunsch Ivan,
Ing. Kepšta Domoňík,
Dr. Ďubek Pavol,
Ing. Vrbovský Štefan,
JUDr. Hrabčák Jozef.
Mareta Milan,
Kozáčik Vladimír.

Za akademickú obec:

Mikuláš Pavol
Dr. Ivan Chodák

Podričníarmi sa stali Dolnokubínčan prof. Ing. Michal Škrabák, známy vysokoškolský profesor a odborník na stavby, a doc. Dr. Anton Habovštiak, jazykovedec a spisovateľ, rodák z Krivej na Orave. V užšom výbore ešte mali pôsobiť Dr. Milan Brišš, rodák zo Zakamenného, prof. Želka Gaburová, matrikárka a zapisovateľka 1. Obce Oravcov z Dolnej Lehoty, Ing. Milan Remko, rodák z Jasenovej, a Ing. Peter Haťapka, rodák z Trstenej. Za čestného richtára bol zvolený prvý spoluzakladateľ a richtár Dr. Mikuláš Huba, ministerský radca. V rozšírenom vedení boli ďalšie významné osobnosti spoločenského a kultúrneho života v Bratislave, ako sú uvedení na prvom schválenom zozname.

Treba ešte spresniť, že prvý výbor v tomto zložení bol funkčný len niekoľko týždňov. V priebehu nasledujúcich mesiacov bol výbor upravovaný a rozširovaný a výborníkmi sa stali ďalší známi Oravci v Bratislave, ktorí sa okamžite zapájali do prípravy spoločenských podujatí. Boli to Ing. Magda Kočanová (z Veličnej), doc. MUDr. Ing. Viktor Romančík (z Tvrdošína), Ing. Kamil Makúch (z Krušetnice), Ing. Dáriuš Klinovský (z Oravského Podzámku), Ing. Karol Kolena (z Ústia), Štefan Dlhoolucký a Jozef Sitek (z Podbiela), Janko Repka z Bobrova, budúci richtár Jozef Lipka z Ústia a ďalší. Títo Oravci spolu s výborom tvorili jadro Obce Oravcov a prakticky desaťročia sa podieľali na organizácii oravských večerov a ďalších prednáškových podujatí.

Na zhromaždení sa hovorilo aj o Akademickej obci, ktorú bolo potrebné revitalizovať, a tak vznikla skupina zo študentov a starších Oravcov, aby vytvorili základ na dlhodobé účinkovanie študentov pochádzajúcich z Oravy.

Na plenárnom zasadnutí bol stanovený rámec, čo by malo byť programom a hlavnou náplňou rodáckeho združenia v najbližšom období. Signatár Obce Oravcov a člen výboru p. Andrej Haťapka prečítal návrh programu, ktorý bol po diskusii a doplnení schválený:

- 1. Spoločenskými rodáckymi schôdzami utužovať spolupatričnosť medzi Oravcami;**
- 2. Oravskými kultúrnymi večierkami spestrováť oravský život, ako v Bratislave, tak aj v blízkom okolí žijúcich našich oravských rodákov;**

3. Na spoločenských schôdzach oboznamovať našich oravských mladších a starších rodákov o najnovších archeologických nálezoch a o historicko-dejinnej minulosti Oravy;
4. Uskutočniť autobusový zájazd na Oravu, s prihliadnutím na významné miesta kraja, oboznámiť sa s Oravskou priehradou a s bývalými jódo-brómovými kúpeľmi Slaná voda pod Babou horou.

Prítomní sa tiež dohodli, že usporiadajú na jar spoločenský večierok s kultúrnym programom a hudbou, kde pozvú svojich známych Oravcov, pričom vstupné bude dobrovoľné, určené na činnosť združenia.

Prvý večierok s hudbou a tancom sa uskutočnil 17. marca 1973 v kaviarni Olympia (bývalý Živnodom), ktorú si pri tejto príležitosti Oravci celú rezervovali. Bolo to aj z toho dôvodu, že v Hoteli Dukla značne zvýšili poplatok za prenájom miestností, hlavne pri usporiadaní prednášok. Išlo o vážnu prekážku, pretože Obec nedisponovala nijakými financiami, a tak sa len občas vyberali dobrovoľné príspevky, aby bolo možné uhradiť nájom a poštovné. Navyše, v Olympii sa už aj v minulosti Oravci viackrát stretli a pre väčšinu bola ľahšie dostupná mestskou dopravou (pozri pozvánku).

MILUJ A ÚČINNE PODPORUJ
SVOJ RODNÝ KRAJ – ORAVU

POZVÁNKA

Pozývame Vás srdečne na

II. VEČIEROK ORAVCOV

KTORÝ BUDE DŇA 17 MARCA 1973 O 19. HOD
V KAVIARNI OLYMPIA, KOLLÁROVO NÁM.

Umelecký program, hudba, tanec

Záujem o večierok prevýšil všetky očakávania. V kaviarni nebolo jedno voľné miesto. Vstupné bolo dobrovoľné a deklarovalo sa ako príspevok pre rodácke združenie. Vyzbieralo sa viac ako 8 000 Kčs, čo bola vtedy značná suma a postačovala na poštovné do budúcnosti a prípadné preplatenie cestovného lektorom. Finančný rozpočet sa takto vyriešil na dlhší čas. V kultúrnom programe na stretnutí vystúpila operná speváčka Mária Kišoňová Hubová, obľúbená speváčka ľudových piesní a stála podporovateľka Obce Oravcov Darina Laščiaková a báseň predniesla známa herečka Eva Kristínová. Vystúpili aj ďalší umelci a predviedli svoju virtuoziu hrou na píšťalke, fujare a gajdách.

Večer v Olympii mal taký úspech, že v nasledujúcich mesiacoch sa na výbor Obce obrátilo vedenie Parku kultúry a oddychu v Bratislave a ponúklo poskytnutie priestorov v PKO, so zabezpečením folklórneho programu z Oravy ešte v ten istý rok. Vedenie Obce sa rozhodlo, že to treba skúsiť. A tak ku koncu roka, 1. decembra 1973, boli Oravci pozvaní do PKO. Pozvánku a program spolu s výborom pripravilo a réžiu nieslo PKO (pozri pozvánku).

PARK KULTÚRY A ODDYCHU, BRATISLAVA

V doline jaruj moja dedina,
vencami modrých vrchov objatá.
Ako by bola celá zo zlata,
chalupy níže kryté diamantmi...

P. O. HVIEZDOSLAV

Milí priatelia,

rázovitú Oravu nemožno preniesť na západné Slovensko a predsa sa s oravským svojrázom, tancami, spevom, muzikou i temperamentnou družnou zábavou budeme môcť stretnúť na

VEČERE ORAVCOV

V SPOLOČENSKEJ HALE BRATISLAVSKÉHO PARKU KULTÚRY A ODDYCHU
V SOBOTU 1. DECEMBRA 1973 O 20.00 HOD.

Tento večer sme pripravili pre Vás, rodákov z Oravy i Vašich známych, ako aj pre všetkých ostatných, ktorí majú tento kraj radi.

O Vašu zábavu sa postará folklórny súbor piesní a tancov FTVŠ UK — GYMNIK, folklórna skupina z Oravskej Polhory, tanečný krúžok RADOSŤ PKO, dychová hudba SLUKÁRKA a tanečný orchester I. GALKU. Občerstvenie a oravské špeciality pripraví pre Vás RaJ.

Vstupné Kčs 25,—, študenti Kčs 15,—. Vstupenky možno rezervovať do 24. XI. 1973 v Informačnom stredisku PKO, Bratislava, Hviezdoslavovo námestie číslo 6, telefón 338 67.

Veríme, že na tomto spoločenskom večere nebudete chýbať a spolu so svojimi rodinami i známymi dotvoríte družné prostredie „Večera Oravcov“.

Tešíme sa na stretnutie s Vami

Martin Benkovič v. r.
riaditeľ PKO

Oravská obec mala zabezpečiť informovanosť medzi Oravcami a účasť. Na 1. stretnutí v PKO sa zišlo asi 500 ľudí, zábava a program boli dobré, ale výbor sa po zhodnotení nakoniec rozhodol, že ďalšie takéto stretnutie budú organizovať Oravci vo vlastnej réžii. Spolu s podujatím v Dome lodníkov to bolo IV. stretnutie a uskutočnilo sa v hoteli Kyjev 26. apríla 1975. Tam sa zišlo asi 300 Oravcov, bola to síce štandardná zábava, ale priestory nevyhovovali pre väčší počet účastníkov a navyše to bolo značne nákladné. Po zhodnotení možností sa ukázalo, že jediným vhodným objektom v Bratislave aj do budúcnosti bude PKO, a dohodlo

sa, že do organizácie, predovšetkým čo sa týka prípravy programu, sa zapojí aj štátna správa v Dolnom Kubíne. Dolný Kubín bol v tom čase okresným mestom pre celú Oravu, takže sa podarilo utvoriť veľmi dobré väzby medzi Obcou Oravcov v Bratislave a zástupcami politického a kultúrneho života na Orave.

Popri činnosti Obce Oravcov nie je možné nespomenúť aj politických, spoločenských a kultúrnych zástupcov Oravy, ktorí potom trvale pomáhali pri organizovaní večerov Oravcov a aj dvojstranných stretnutí medzi Oravcami Bratislavy a zástupcami Oravy. V prvom období, do roku 1989, to boli Juraj Murina, Jozef Škerda – predsedovia ONV, Ondrej Mrva – podpredseda ONV, Ivan Budiak – predseda MsNV a neskorší primátor, Jozef Šulek – riaditeľ odboru kultúry na Orave, Milan Mikláš – tajomník OV KSS. Všetky kultúrne programy v tom období a ešte po r. 1989 zabezpečovala, koordinovala, prepájala spolu s Obcou Oravcov a PKO Oľga Žabenská, ktorá sa aj zúčastňovala na vyhodnocovaní večerov v Bratislave. Za PKO to v prvých rokoch bol Gusto Hilbert, potom dlhé obdobie Táňa Fialová a posledné roky Milka Hranayová, ktorí sa pravidelne zúčastňovali na príprave a vyhodnocovaní oravských večerov.

Budova PKO v Bratislave.

Po revolúcii 1989 bola spolupráca naďalej výborná a v 90. rokoch možno uviesť, že za Oravu to boli Ján Bencúr, Jozef Miklušičák – prednostovia okresného úradu (OÚ). Neskôr, po rozčlenení Oravy na okresy Dolný Kubín, Trstená a Námestovo, to boli Ľubomír Ondírko, Juraj Pukáč – prednostovia OÚ v Dolnom Kubíne, Juraj Bernaťák – prednosta OÚ a primátor v Trstenej, Elena Krausová – prednostka v Námestove, Helena Sečová – primátorka v Námestove, Ján Kapala – vedúci OÚ v Dolnom Kubíne. S nimi sme boli v kontakte najčastejšie. Nepochybne, aj ďalší Oravci prispievali k utváraniu dobrých vzťahov medzi Oravou a Bratislavou a k organizácii spoločných informatívnych stretnutí (fotografia zo spoločného rokovania na Orave).

Zľava Ján Oparty, Helena Krausová, Jozef Lipka a Peter Hatapka.

Ešte v ten istý rok sa pre všeobecnú požiadavku podarilo usporiadať 29. novembra 1975 „**Večer oravského folklóru**“, ktorý bol priebehom, programom a čo sa týka zábavy veľmi dobrý. Odvtedy sa každoročne, zvyčajne v januári, v spolupráci Obce Oravcov, PKO a štátnej správy v Dolnom Kubíne organizovali oravské večery až do „zatvorenia“ PKO v roku 2011.

Na dobrom priebehu folklórnych večerov sa podieľali aj výborní konferencieri, ako bola Zuzka Neupauerová, Milan Brišš a najmä Vierka Žilavá, ktorá bola dlhoročnou stálicou pri organizovaní a zvládnutí večerov.

Margita Figuli, známa spisovateľka, rodáčka z Jasenovej na Orave, poďakovala Oravcom za organizáciu večera. Hodnotila vystúpenie súboru Oravan z Nižnej a ako uviedla, *„ktorý svojím vynikajúcim programom vyvolal mnohonásobné búrlivé nadšenie v publiku. Umelecké výkony, či už išlo o zložku hudobnú, tanečnú, alebo piesňovú, ďalej recitácie poézie a v nie menšej miere dokonale zladené ľudové kroje, budili na vysokom stupni estetický zážitok a vkrádali sa nám všetkým do vedomia s úctou a hrdosťou.*

Večierok mal veľký úspech, vydaril sa nad očakávanie a jednoznačne poslúžil vzácnemu a dnes potrebnému cieľu: utužiť medziludské vzťahy v tom najužitočnejšom zmysle slova“.

Možno konštatovať, že každý večer bol osobitý, vystupovali najrozličnejšie folklórne súbory z Oravy a rôzni umelci. Výber súborov bol taký, aby to bol asi hodinový, ucelený folklórny program a aby na jednotlivých folklórnych večeroch postupne mohli vystúpiť oravské súbory z dolnej Oravy až po goralskú oblasť.

Z folklórnych súborov a skupín možno uviesť aspoň niektoré: folklórny súbor Oravan z Nižnej, folklórne skupiny z Habovky, zo Zuberca, z Bieleho Potoka, Goral z Hladovky, Oravskej Polhory, skupina Trnkári zo Žaškova, súbor z Malatinej, Kašunka z Rabčíc, súbor Spiežovec z Tvrdošína, Flajšovan z Oravskej Lesnej, Párničan z Párnice, skupina z Brezovice, detské folklórne súbory zo Štefanova, z Pucova, Brezovice a ďalší. Vystúpil aj Zbor oravských učiteľov a spolu s viacerými skupinami a aj osobitne viackrát vystupovala Darinka Laščiaková (na forografii na nasledujúcej strane).

Na podujatí sa občasne zúčastňovali aj predstavitelia vlády, ministri, poslanci, ktorí mali svoje korene alebo dlhšie pôsobili na Orave (Peter

Colotka, Milan Čič, Ján Janovic, Milan Buša, Peter Vačok a ďalší), niekedy aj diplomati a zahraniční hostia. V 70. a 80. rokoch boli „oravské večery“ v Bratislave veľmi známe, obľúbili si ich najmä mladí ľudia a ani kapacita PKO, čo bolo 1 000 návštevníkov, často nestačila, takže sa muselo improvizovať, aby sa do spoločenskej sály dostalo 1 200 a viac záujemcov. Po roku 1989 došlo k zmenám v organizovaní týchto večerov, ale aj v prvých rokoch po prevrate sa podarilo udržať kontinuitu večerov, v prvých rokoch sa priestory zaplnili, zúčastňovali sa mnohí ústavní činitelia z toho obdobia (Ján Čarnogurský, Fero Mikloško, Ivan Čarnogurský, Ivan Šimko, Ladislav Snopko, Ján Klepáč, Jozef Kršek a mnoho ďalších politikov). Postupne však dochádzalo k zmenám, mnohé záujmové združenia začali organizovať svoje vlastné večierky a každoročné zábavy, bol tu veľký výber programov a podujatí, čo sa odzrkadlilo aj na postupnom poklese záujemcov o takú veľkú akciu, a navyše PKO zaniklo.

Hoci konanie týchto večerov bolo akýmsi vyvrcholením činnosti Oravcov v Bratislave, nebolo to jediným a hlavným zameraním činnosti. Ako sa uvádzalo v zámeroch združenia, boli to predovšetkým zaujímavé odborné prednášky a diskusie, týkajúce sa vzťahov k významným

dejateľom Oravy, histórie, kultúry, geografie a prírody Oravy. Ročne boli uskutočnené 3 – 4 takéto prednášky, na ktorých sa zúčastňovalo 30 – 100 ľudí.

Ako prvý na staré tradície nadviazal ešte r. 1973 podričník prof. Ing. Michal Škrabák, DrSc., so spomienkami na oravských pltníkov. V ďalšom už nebola núdza o lektorov, pretože poslucháči mali záujem o témy a vždy k nim prebehla podnetná diskusia, obvykle ukončená priateľským neformálnym posedením. Odznali mnohé hodnotné prednášky, z ktorých možno uviesť aspoň tieto: „*Archeologické vykopávky na Orave, najmä na Kubínskych skalkách*“ (Pavol Čaplovič), „*O nárečiach Oravy*“ (Anton Habovštiak), „*Medicína na Orave*“ (Eugen Vilček), „*Turistika na Orave*“ (Jozef Kajan), „*Spomienky na SNP na Orave*“ (Pavol Lettrich), „*Zubné lekárstvo na Orave*“ (Rodan Zinger), „*O kultúrnej a osvetovej práci na Orave*“ (Peter Škrabák), „*Orava vo fotografii*“ (Vlado Medzihradský), „*Umelecké pamiatky Oravy*“ (Ignác Kolčák a Ctibor Belan), „*O oravskej ľudovej piesni*“ (Pavol Tonkovič), „*O Margite Figuli*“ (Števo Bugan), „*Ako sme sa stretávali*“ (Želka Gaburová), „*Reminiscencie na Oravský Podzámok z minulých čias*“ (Eduard Oravský), „*O Polhorských kúpeľoch*“ (Andrej Hatapka), „*O zajatí v Angole*“ (Jožo Viluda), „*Geologické zloženie Oravy*“ (Augustín Gorek), „*O zdravotnom stave P. O. Hviezdoslava*“ (Anton Habovštiak a Eugen Vilček), „*Životné prostredie na Orave*“ (Ivan Migra) a ďalšie.

Na týchto náučných večeroch vystupovali aj ďalší prednášatelia, či už odborníci, spisovatelia, alebo pedagogickí a vedeckí pracovníci žijúci v Bratislave, resp. priamo z Oravy, alebo osobnosti s blízkym vzťahom k Orave. Z nich možno spomenúť aspoň niektorých prednášateľov: *Máriu Jančovou, Katarínu Habovštiakovú, Júliusa Zátka, Pavla Ďubka, Miroslava Kropiláka, Lubomíra Feldeka, Jaroslava Rozsívala, Stanislava Šmatláka.*

Stretnutia bývali obyčajne tam, kde sa konali schôdze výboru, alebo v niektorých prípadoch to boli posluchárne vysokých škôl, pretože medzi Oravcami boli viacerí pedagogickí pracovníci, čo učili na školách a dokázali sprostredkovať priestory vhodnej kapacity. Išlo o osobitné priestory v hoteli Dukla, po presune v Kaviarni Olympia, potom pre časté hudobné vystúpenia, ktoré v Olympii rušili, to bol hotel Slovan, hotel Krym (bývalé sídlo Obce Oravcov hotel U Bláhu), priestory Farmaceutickej fakulty UK, priestory Lúčnice na Štúrovej a iné.

Pravidelná bohatá a kultúrna činnosť bola dielom výboru Obce a richtárov, ktorí riadili, koordinovali a organizovali stretnutia, prednášky,

stretnutia s Oravcami na Orave a všetky akcie, čo patria k fungujúcemu rodáckemu združeniu. Ústrednou postavou bol vždy richtár, a ten vždy na oravskom večeri prevzal richtárske insígnie, šerpu a richtársku palicu, ktorú odovzdával pri novej voľbe novému richtárovi. Prvým richtárom v Oravskej Obci po r. 1972 bol MUDr. Ivan Chodák, ktorý odstúpil zo zdravotných dôvodov r. 1982, druhým bol doc. Dr. Jozef Heger. V roku 1990 ho vystriedal Ing. Peter Haťapka, ktorý svoje vedenie Obce skončil r. 1997, keď na jeho návrh zvolili prof. Ing. Jozefa Lipku, DrSc., ktorý sa ujal funkcie na plese v januári 1998. Od r. 2009 sa po zvolení ujal vedenia Obce doc. Ing. Ján Oparty, ArtD., a od r. 2014 sa stal richtárom JUDr. Milan Galanda, ktorý je vo funkcii do dnešných dní. Vo výbore sa vystriedali postupne viacerí Oravci, starších nahrádzali mladší a utvárala sa pomerne stabilná štruktúra, ktorá organizovala rôzne podujatia počas viacerých rokov (pozri zoznam členov výboru na nasledujúcej strane).

Iste by bolo možné podrobnejšie a detailnejšie písať o mnohých oravských večeroch, každý z nich bol osobitý, o stretnutiach v Bratislave a na Orave, o zaujímavých prednáškach a o mnohých priateľských posedeniach, ktorými si Oravci spetrovali a obohacovali život v Bratislave, ale aspoň krátky výber niektorých faktov nám umožní pripomenúť si Obec Oravcov v Bratislave.

Zoznam a adresy členov výboru Oravskej Obce

Priezvisko a meno	PSC	Adresa	Tel. doma	Tel. prac.
Balák Štefan	83106	Závadská 22	288183	5401509
Baliga František	81104	Brnenská 15	377185	
Bulla Ján, Ing., CSc.	82103	Jašíkova 14	5227610	
Florek Hieronym, DrSc., PhDr.	82101	Astrová 52		
Gaburová Želmíra	82109	Zvolenská 47	5214491	
Galanda Milan, JUDr.	81499	Magistrát		5356201
Haťapka Peter, Ing.	81108	Heydukova 1	366338	394683
Habovštiak Anton, PhDr., CSc.	81104	Hroboňova 5	374216	
Heger Jozef, Dr., Doc.	82101	Haburská 5	233960	
Hrkút Pavol, Ing.	82107	Rajčianska 40	2407055	3782848
Kľuska František, RNDr.	84104	Silvánska 11	65421914	
Klinovský Darius, Ing.	83101	Jelšová 3	373460	397007
Kočanová Magda, Ing.	81105	Lermontovova 2	5330411	
Kolena Karol, Ing.	81102	Údolná 3	5314666	
Lipka Jozef, Ing., DrSc.	84102	Gellayova 37	258994	65427208
Martinkovič Jozef	83102	Račianska 103		
Oparty Ján, Ing.	82106	Gelnická 22	289431	5319313
Paľová Helena	85104	Šustekova 5		310437-8
Pokorný Karol, Ing.	81102	Súmračná 24	5223332	
Randiak Ľuboš	81107	Bernolákova 1		397721 B6/16
Remko Milan, Ing., DrSc., Doc.	85104	Šustekova 15		5262292
Repka Ján	83102	Račianska 61	255014	
Romančík Viktor, MUDr., DrSc.	84101	Sekurisova 2	763615	5162134
Viluda Jozef, Ing., CSc.	84102	Saratovská 15	760648	0805/561138
Žák František, MUDr.	81106	Palisády 25	5313158	

Zľava Jozef Lipka, Ján Oparty a Peter Haťapka, bývalí richtári.

Spomienky richtárov

Zo spomienok ponovembrového richtára na Obec Oravcov a Oravcov v Bratislave

Peter Haťapka

V januári 1991 na „Večeri Oravcov v Bratislave“ v PKO som bol potvrdený za richtára. Od predchodcu, doc. Dr. **Jozefa Hegera**, CSc., som prevzal šerpu a richtársku palicu. Musím priznať, že som dlho a viackrát odmietal byť hlavným reprezentantom Oravcov v Bratislave. Bolo to hlavne preto, že Obec vždy viedli starší, verejnosti známi a uznávaní Oravci a ja, i keď som zakladal Obec Oravcov r. 1972 a organizoval som z poverenia richtárov viaceré podujatia, na takú reprezentačnú funkciu som sa necítil pripravený. Logickým nástupcom mal byť podrichtár doc. PhDr. **Anton Habovštiak**, CSc., spisovateľ a jazykovedec, známy človek v kultúrnej obci na Slovensku a medzi Oravcami. On však vždy skromne hovoril, „*že bude robiť, čo bude potrebné, od roboty sa nikdy neodtiahne, ale že Oravcov viest, ani reprezentovať nebude*“. Druhým typom bol prof. Ing. **Jozef Lipka**, DrSc., vedecký pracovník, vysokoškolský pedagóg, odborník na jadrovú fyziku, ale z dôvodu vtedajšieho mimoriadneho pracovného vyťaženia, a ako hovoril, nepôsobil v predchádzajúcom období dostatočne dlho v rodáckom združení, tiež odmietol. Nakoniec, po dlhších rokovaníach, výborníci rozhodli, že ide nová doba, komunizmus padol, bude potrebné

mladšie vedenie, ktoré má dobré spojenie s politikmi a Oravskú obec prevedie bez kolízií aj cez toto nové politicko-ekonomické obdobie. Bol som vtedy aj poslancom Slovenskej národnej rady, a tak som nakoniec kapituloval a funkciu a s ňou aj spomenuté insígnie prijal.

K Oravcom v Bratislave som mal osobitný vzťah, mnohých som spoznal už pri zakladaní nášho rodáckeho združenia, s viacerými som nadviazal osobné kontakty, a tak som vedel, že sa na nich môžem vždy spoľahnúť. Rád som sa s nimi stretol a mohli sme debatovať o všeličom možnom. Preto celkom rád spomínam na ľudí, na oravské večery, na kultúrne a spoločenské akcie, na rad spoločných a aj pracovných zasadnutí, kde vždy panovala otvorená a uvoľnená atmosféra. A bolo to tak aj vtedy, keď sa zišli ľudia rôzneho postavenia, vzdelania, veku či profesie. Na týchto posedeniach sme všetci boli Oravcami a každý mohol slobodne prispieť do debát skúsenosťami, vlastnými poznatkami, informovať o vzťahoch s rodným krajom, o udalostiach na Orave, ktoré bratislavskí Oravci získali na návštevách príbuzných doma na Orave. To všetko som považoval za dobré dôvody, že je potrebné udržiavať štruktúru Oravcov v Bratislave, pokračovať v stretnutiach a vytvárať a udržiavať priateľské kontakty a výmenu informácií s predstaviteľmi Oravy.

Hlavnou náplňou aj po revolúcii 1989 malo byť organizovanie oravských večerov, pokračovať v príležitostných odborných prednáškach pre Oravcov, organizovať aspoň raz do roka jedno pracovno-spoločenské zasadnutie výboru Obce Oravcov s predstaviteľmi politického a kultúrneho života Oravy a s významnými osobnosťami Oravy, a to priamo na Orave, aspoň raz ročne mať spoločenské posedenie v prírode a, samozrejme, mať podľa potrieb zasadnutia výboru Obce. Rovnako v zmenených podmienkach sa už definitívne musela vyriešiť registrácia Obce ako občianskeho združenia, so všetkými povinnosťami vyplývajúcimi z legislatívy.

Oravské večery v PKO rovnako v rokoch pred 1989 a aj niekoľko rokov potom sa tešili veľkému záujmu Oravcov, sympatizantov Oravy a aj ostatnej verejnosti. V niektorých rokoch nestačila ani kapacita PKO. Tá počítala okrem účinkujúcich s tisícovou účastníkov, ale občas boli vopred vstupenky vypredané a muselo sa improvizovať, aby sa do spoločenskej sály vmestilo viac ako 1 200 ľudí. O program nebola núdza, pretože Kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, s ktorým sme spolupracovali, poskytlo vždy skvelý a hodnotný folklórny program. **Olga Žabenská** dlhé roky

pripravovala programy tak, aby sa postupne vystriedali rôzne oblasti Oravy a aby to vždy bolo nové a zaujímavé. Spolu s **Táňou Fialovou** a **Milkou Hranaiovou** a s konferenciarkou **Vierkou Žilavou** vždy pripravili hodnotnú dramaturgiu, takže večer mal aj vysokú kultúrnu úroveň. Skôr bolo problémom, ako folklórne vystúpenia vtesnať do časového limitu jednej hodiny, pretože Oravci sa okrem programu chceli aspoň raz do roka voľne porozprávať a pozabávať.

Oravské večery sa stali známe. Pre väčšinu Oravcov boli akýmsi samozrejším stretnutím a dobré bolo, že večery si obľúbili od ich prvých usporiadaní v PKO aj mladí ľudia a oni vtlačali svoju pečať atmosfére a zábave často až do rána, keď začali chodiť prvé električky. Mnoho mladých ľudí sa tu zoznámilo a po niekoľkých desaťročiach sme mohli konštatovať, že na Oravský večer si došli zatancovať už aj ich deti.

Zábava bola vždy pokojná, hlavne išlo o stretnutia, rozhovory a dôvernejšie sa porozprávať. Musím však spomenúť, že niekoľkokrát v období normalizácie, obvykle, keď bola nejaká politická udalosť alebo výročie nechcenej udalosti, prišli za richtárom a za mnou neznámi páni a chceli od nás záruky, že tu nedôjde k nijakým provokáciám a výtržnostiam, že sa tu nebude nikto biť. Vtedy som im hovoril, že „*tieto podujatia bývajú vždy pokojné a Oravci bijú iba tých, čo si to zaslúžia*“. Páni nepovedali nič, odišli do vopred rezervovanej lôžie a pozorovali zábavu. Po polnoci sme zistili, že lôžie je už prázdna.

Aj stretnutia takéhoto veľkého počtu ľudí sa vždy obišli bez incidentov. Orava vždy vysielala na tieto večery svojich oficiálnych zástupcov. Boli nimi nielen rôzne folklórne súbory, ale aj predstavitelia štátnej správy na Orave, ktorí podujatie vždy pozdravili a dobre zapadli medzi ostatných ľudí.

Menšiu starosť, predovšetkým pre náklady, spôsobovalo pohostenie súborov, vtedy išlo o viac ako 40 ľudí a hostí, čo bolo potrebné vykryť zo skromného fondu Obce. Riešenie sa však našlo aj tu. Po zhodnutí a bilancovaní večera niekoľko členov výboru navštívilo predsedu vlády prof. **Petra Colotku**, ktorý tiež niekoľkokrát naše podujatia navštívil, a potom vyúčtované náklady pre súbory a hostí kázal uhradiť zo svojho reprezentačného fondu. Veľmi nápomocný bol jeho osobný tajomník a vedúci sekretariátu Dr. **Anton Bláha**, rodák z Kysúc, takže nielen faktúru, ale aj dvere na Úrad vlády sme mali vždy otvorené. Neskôr to zas bol Dr. Jozef Trnovec z Hornej Lehoty nad Oravou.

Niekoľko rokov po r. 1989 však začali najmä vo fašiangovom období organizovať svoje večery a akcie aj mestské časti, politické strany, farské spoločenstvá, rôzne záujmové združenia, takže nebolo výnimkou, keď sa v niektorú sobotu konalo v Bratislave na rôznych miestach päť a viac spoločenských zábavných podujatí. Tu sa ukázala aj konkurencia. Postupne aj na našich večeroch dochádzalo k zníženiu záujmu a počtu účastníkov, ale ešte vždy sa to nejako ekonomicky vyrovnalo. Po zatvorení PKO Oravci aj potom pokračovali v organizovaní večerov, ale už v iných priestoroch a v menšom rozsahu. Tradíciu sa však podarilo zachovať.

Pri organizovaní viacerých podujatí bola potrebná spolupráca so zástupcami Oravy, a to najmä v časoch politickej normalizácie, aby aj večery, ktoré za svoje považovala i kresťanská mládež z Oravy a iných oblastí, mali pečať legálnosti. Ak vzťahy Obce pred r. 1989 so zástupcami politického a spoločenského života boli veľmi dobré, tak potom tesne po revolúcii ich možno označiť za výborné. Bolo len samozrejmé, že na obojstranných jednaniach sa dohodlo, že Oravci z Bratislavy a Oravci na Orave by sa mali stretávať, informovať o zámeroch a v prípade možnosti si aj pomôcť. Veď predovšetkým na začiatku po r. 1989 bolo potrebné na ústredných orgánoch sa poradiť, ako postupovať pri dosiahnutí potrebných zámerov. A vari na každom ministerstve sa dal nájsť Oravec, ktorý vedel, čo robiť, aby žiadateľ nebol jednoducho odbitý.

Problémy s kontaktmi trochu nastali po novom územnosprávnom členení, keď Orava, ktorá dovtedy dlhé roky tvorila jeden kompaktný celok, bola územne a správne rozčlenená a vznikli okresné centrá v Dolnom Kubíne, Námestove a Tvrdošíne. Aj v tejto novej situácii sa však podarilo utvoriť nové vzťahy, priame a osobné spojenia, takže letné spoločné stretnutia sa konali postupne vo všetkých nových okresoch.

Spoluprácu so zástupcami štátnej správy a samosprávy považovali Oravci v Bratislave za mimoriadne dobrú. Či to už bolo po zmenách v r. 1989, keď boli prednostami OÚ v Dolnom Kubíne Dr. **Ján Bencúr** a Mgr. **Jozef Miklušičák** a primátorom Dolného Kubína Ing. **Ivan Budiak**, alebo aj po zmenách v územnosprávnom členení Slovenska bol prednostom Ing. **Ľubomír Ondirko** alebo Ing. **Juraj Pukáč**. Rovnako v Trstenej, keď bol prednostom a aj neskorším primátorom Ing. **Juraj Bernaták** alebo Ing. **Jozef Ďubjak**. V Námestove zas boli našimi osvedčenými partnermi schopné, šarmantné dámy – prednostka OÚ Ing. **Elena Krausová** a primátorka Ing. **Helena Sečová**. Bol tu aj rad starostov, ktorí

či už cenami do tomboly, alebo inou podporou udržiavali s Obcou úzke a bezprostredné vzťahy. Spomeniem aspoň Štefana Ondříka, dlhoročného starostu Vitanovej, a Ing. Vladimíra Šišku zo Zuberca, s ktorým do dnešných dní Obec udržuje priame kontakty, a zástupcovia Oravcov sa pravidelne zúčastňujú na Podroháčskych folklórnych slávnostiach. V spolupráci s nimi sme potom organizovali v jednotlivých oblastiach Oravy dvojstranné informačné, ale aj spoločenské stretnutia. Spomínam na to rád, pretože stretnutia a rozhovory boli neformálne, v priateľskom ovzduší, nijakú úlohu nehrala farba politického trička, ale bol tu spoločný záujem, ako čo najlepšie pomôcť regiónu. Takto sa mohli uskutočniť pracovno-spoločenské stretnutia napríklad v Dolnom Kubíne, Zuberci, Trstenej, Námestove, Oravskej Lesnej atď., ktoré pomáhali utvárať väzby medzi Oravou a Bratislavou.

Ako zakladajúci člen som na našich stretnutiach spoznal mnoho vzácných ľudí, z ktorých väčšina bola členmi výboru Obce Oravcov, spolupracovali a zúčastňovali sa podľa možností na rôznych spoločných podujatiach. Nedá mi, aby som nespomenul aspoň niektorých, čo tvorili jadro Obce Oravcov v Bratislave či už po jej obnovení, alebo na prelome 90. rokov.

Z medzivojnovej Obce Oravcov to bol zakladateľ **Andrej Haťapka**, rodák z Trstenej, ktorý bol vzorom pevných postojov a nezlomili ho ani dlhoročné komunistické väzenia a hoci už invalid, dokázal svoj intelektuálny potenciál venovať výskumu oravských dejín. Jeho monografia *Trstenská madona*, zaoberajúca sa dejinami Trstenej, je dodnes cenným zdrojom informácií o meste a regióne. On bol spoluzakladateľom Obce Oravcov v období pred svetovou vojnou a aj hlavným iniciátorom obnoveného rodáckeho združenia. Vždy presadzoval, že Oravci majú držať spolu, pomáhať si a pomáhať aj rozvoju Oravy.

Kto by nepoznal **Želku Gaburovú**, rodáčku z Námestova, stredoškolskú profesorku, ktorá bola matrikárkou nielen prvej Obce Oravcov, ale aj potom, po jej obnovení. Pani Želka bola pamätníčkou mnohých udalostí, najmä kultúrneho a spoločenského života, vedela pútavo rozprávať o mnohých oravských, ale aj neoravských dejateľoch. Na každom z našich stretnutí dokázala pripomenúť okružle výročia Oravcov, ktorí sa významne zapísali do slovenskej kultúry, spomínala i osobné zážitky s mnohými, o ktorých sme my mladší vedeli iba z učebníc. Ešte ako

90-ročná sa zúčastnila zasadnutia na Orave a vždy vedela niečo zaujímavé a originálne povedať.

Z najstaršej generácie členov 1. Oravskej obce v Bratislave, ktorí boli pri jej obnove, možno okrem uvedených osôb spomenúť **JUDr. Jozefa Hrabčáka, Martu Martvoňovú, Ing. Dominika Kepštu, Ing. Ondreja Gvoždiaka, Dr. Ing. Pavla Ďubeka, Štefana Bugana, Ing. Štefana Vrbovského.**

Veľmi som si vážil prvého richtára obnovenej Obce Oravcov MUDr. **Ivana Chodáka**, rodáka z Dolného Kubína, ktorý si vedel získať ľudí svojím ľudským prístupom, a keď aj občas došlo k rozdielnym názorom a škriepkam, vždy to dokázal vtipne usmerniť a odrazu sa všetci dohodli. Bol osobnosťou, ktorú si vážili pre odborné schopnosti, predchádzajúce pôsobenie či už ako lekára, alebo športovca na Orave aj v Bratislave. Pokiaľ to zdravie dovoľovalo, vždy ho sprevádzala aj manželka **Olga**, známa predstaviteľka kultúry v oblasti folklóru na Slovensku. Ivan Chodák bol, jednoducho, človekom, v spoločnosti ktorého sa všetci dobre cítili.

*Ivan Chodák
vpredu,
Peter Haťapka
druhý sprava.*

Výraznou postavou v začiatkoch bol vysokoškolský pedagóg, prof. Ing. **Michal Škrabák**, DrSc., rodák z Dolného Kubína, uznávaná autorita v oblasti strojárstva. Mal veľmi dobrý prehľad o Slovensku a bol skvelým rozprávačom. Keď rozprával príbeh, obvykle začínal: „*Keď som bol v Kubíne učňom u Janovica,*“ vtedy sme všetci pozorne počúvali, lebo sa dalo z toho vziať aj ponaučenie. Vypracovanie od učňa až po vysokoškolského profesora, uznávaného odborníka potvrdzovalo skvelú vizitku skromného oravského človeka, ktorý vyšiel z jednoduchých pomerov a významne prispel do spoločnej pokladnice vedy a rozvoja.

Docent Dr. **Anton Habovštiak**, CSc, rodák z Krivej, prototyp pracovitého Oravca, bol literárne veľmi plodným, jeho rozsiahle dielo, rozprávky, romány a eseje z prostredia Oravy sa stali klenotom literárnych výtvorov o Orave, jej minulosti, ale aj prítomnosti. Mnohí ho poznali ako odborníka na oravské nárečia, ako odborníka z oblasti jazykovedy a my medzi Oravcami sme ho vnímali ako výborného rozprávača, ktorého sme mohli dlho a s napätím počúvať. Dlhé roky bol podrichtárom a medzi rodákmi mal rad prednášok o Orave. Na jeho prednášky, ktoré organizoval výbor Oravcov, prichádzali nielen Oravci, ale aj poslucháči z iných regiónov, pretože vždy dokázal povedať niečo nové a zaujímavé. Keď sa niekedy z mimoriadnych dôvodov prednášateľ nemohol dostaviť, Tono Habovštiak to vždy zachránil a dokázal bez problému predniesť pútavú prednášku. Vždy patril k najvýraznejším predstaviteľom Oravskej obce a Oravcov. Spolu s manželkou **Katkou Habovštiakovou** predstavovali vysoký intelektuálny potenciál Oravcov a výrazne pomohli reprezentovať a utvárať dobrý obraz o Oravcoch na Orave, ale aj mimo nej.

Doktor **Eugen Vilček** z Liesku, známy röntgenológ, pričom jeho koníčkom bola literatúra, písanie esejí a postrehov zo života oravských veľikánov kultúry. Jeho prednášky o medicíne na Orave, o zdravotnom stave Hviezdoslava, Kukučina, o Jégem boli vždy zážitkom. Keď sme ho požiadali, nikdy neodmietol podeliť sa so svojimi poznatkami, ktoré mohol získať len dlhoročným štúdiom a výskumom.

Rodáka Dr. **Milana Brišša** zo Zakamenného poznali viaceré generácie Oravcov. Bol jedným zo zakladateľov obnovenej Oravskej obce. Hoci bol spoločensky veľmi aktívnym, najmä v oblasti športu, vždy bol aj hybnou silou oravského výboru a vždy bol pripravený podieľať sa na spoločenských akciách. V prvom období, keď sa hľadala a vytvárala organizácia oravských večerov, tieto buď sám, alebo s uznávanými sprievodcami podujatí

konferoval na profesionálnej úrovni. Bol jedným z tých, ktorí pôsobili medzi Oravcami v Bratislave desaťročia.

Darinka Laščiaková z Tvrdošína, známa interpretka oravských, ale aj iných ľudových piesní, bola vždy a za každých okolností angažovanou Oravkou. Spievala na prvých stretnutiach Oravcov v Bratislave a aj po desaťročiach, keď vystupovala, nič nestratila zo svojho šarmu a neprekonateľnej interpretácie oravských ľudových piesní. Vždy, keď sme sa na ňu obrátili a vedeli sme, že je mimoriadne vyťažená a zaneprázdnená, Oravcom vystúpenie nikdy neodmietla. Boli sme veľmi radi, že máme medzi sebou takúto osobu, na ktorú sa kedykoľvek môžeme obrátiť a ktorá držala programy na podujatiach Oravcov veľmi vysoko.

Zo starších výborníkov mi nedá nespomenúť **Štefana Dlhooluckého** z Podbielá, stálicu výboru Oravcov, človeka praktických riešení a organizačne veľmi zdatného. Poznal mnohých Oravcov z okolia Podbielá a z Roháčskej doliny a najviac prispel ku skompletizovaniu zoznamu a adresára Oravcov v Bratislave. Na začiatku 70. rokov adresár obsahoval viac ako 500 adries, s ktorými sa mohol zrealizovať písomný kontakt. Keď sa pripravovala nejaká akcia, vždy bol pri tom, keď bolo potrebné pomáhať a organizovať.

Výraznou členkou výboru bola pani Ing. **Magda Kočanová**, rodáčka z Veličnej, ktorá sa hlavne v prvom období zúčastňovala na zasadnutiach a podieľala sa na organizovaní podujatí. Všetci sme ju poznali ako spoločenskú a dynamickú dámu, okolo ktorej sa vždy niečo dialo. Mala v Bratislave mnoho kontaktov s Oravcami a významne sa zaslúžila o propagáciu Obce Oravcov. Vedeli sme, že bola prvou slovenskou lesnou inžinierkou, čo sme ako Oravci veľmi oceňovali.

Pán prof. **František Žák**, rodák z Habovky pod Roháčmi, človek vždy ochotný pomôcť, patril do pevnej a trvalej štruktúry výboru Oravcov. Dokázal veci vybaviť, a predovšetkým bol súčasťou skupiny, ktorá pripravovala oravské večery, alebo bol pri rôznych rokovaníach Oravcov. V jeho šľapajach pokračoval syn MUDr. **Fero Žák, jr.**, vysokoškolský pedagóg, dlhoročný člen oravského výboru, ktorý vždy vedel veci zodpovedne zorganizovať a zabezpečiť.

Docent MUDr. Ing. **Viktor Romancík**, CSc., z Tvrdošína, dlhoročný a stabilný člen výboru. Vážili sme si ho pre encyklopedické vedomosti o mnohých odborných detailoch z rôznych vedných odborov, historických

zvláštností o oravských dedinách a osobnostiach. Vedeli sme o ňom, že má 5 vysokých škôl, od medicíny cez prírodné vedy, ekonómiu, chémiu až po vysokú školu múzických umení. Bol špecialistom hry na organe, komponoval a v čase, keď to nebolo jednoduché a na všetko bol potrebný súhlas, projekt a financie, bezplatne opravoval na Orave a v Liptove staré organy v kostoloch. Dobrou radou vedel pomôcť mnohým Oravcom.

Docent Dr. **Hiero Florek**, CSc., z Krušetnice s manželkou **Štefkou** z Mezibrodia nad Oravou boli dlhé roky súčasťou pevnej štruktúry Oravcov v Bratislave. Zvlášť na oravských večeroch im bolo zverené pohostenie pre hostí z Oravy, čestných hostí z hlavného mesta a členov výboru. Vždy si to vyžadovalo zrieknutie sa zábavy a plné nasadenie počas večerov, ako aj pri ich príprave a následne pri vyhodnotení podujatia. Len veľmi ťažko si možno predstaviť organizáciu mnohých podujatí bez ich nezištného angažovania. Manželia **Florekovi** patrili k Oravcom, na ktorých sa nezabúda.

Docent Dr. **Jozef Heger**, CSc., z Dolného Kubína sa vždy hlásil k Orave. Ďuďo, ako sme ho familiárne volali, bol viac rokov vysokým funkcionárom na Farmaceutickej fakulte UK, známym pedagógom a odborníkom v oblasti farmácie. Rodinné korene jeho matky siahali až k Hviezdoslavovi a asi aj to bolo dôvodom, že sa veľmi intenzívne zaujímal o kultúru a históriu Dolného Kubína a Oravy. Písal o tom a na výboroch Oravcov vedel o mnohých neznámych udalostiach pútavo rozprávať. Bol praktickým organizátorom a keď bolo potrebné, na zasadnutia výboru poskytol svoju kanceláriu prodekana alebo pri prednáškach poslucháreň na farmaceutickej fakulte.

Inžinier **Dáriuš Klinovský** z Oravského Podzámku dlhé roky viedol pokladňu a účtovníctvo Obce, a to vždy s veľkou spoľahlivosťou a prehľadom. Venoval tomu mnoho osobného času, napriek tomu, že pôsobil vo vedení viacerých spoločenských združení. Bol to človek ochotný, nesmierne obetavý a bez jeho priamej organizačnej činnosti by Oravská obec nedokázala presadiť mnohé zámery.

Stálicou vedenia Oravcov bol aj Dr. **Janko Bulla**, CSc., z Ústia nad Oravou. Vždy bolo možné obrátiť sa naňho a ako samozrejmosť ponúkal pri organizovaní akcií svoju pomoc. Aj keď o tom nehovoril, zistili sme, že bol majstrom sveta v korešpondenčnom šachu, čo pri vtedajšej dominancii ruských šachistov už niečo znamenalo. Bol úzko spojený s Oravou, a predovšetkým po roku 1989 sa snažil pomáhať svojim rodákom.

Profesor Ing. **Jozef Lipka**, DrSc., z Ústia bol výborným reprezentantom Oravy. Či už na poli vedeckého výskumu, ako vysokoškolský pedagóg, odborný poradca pre vládne inštitúcie, alebo ako člen výboru a nakoniec aj richtár Obce Oravcov bol dlhé roky pevnou súčasťou Oravcov v Bratislave. Svojimi organizačnými schopnosťami a rozvážnymi postojmi bol zárukou, že akcia bude mať zmysel, že sa podarí a upevní vzájomné väzby a priateľstvá. Mal dobré kontakty s oravskými predstaviteľmi, čo sa prejavilo na priateľských a otvorených stretnutiach. Ako richtár udržal kontinuitu večerov a väzieb medzi Oravcami v Bratislave a na Orave.

Janko Repka z Bobrova, ktorý svojím prístupom k druhým a neodmysliteľnou harmonikou dokázal Oravcov spájať a dostať do dobrej nálady. Spolu s manželkou vytvárali dlhé roky pevnú súčasť rodáckej oravskej štruktúry v Bratislave a medzi Oravcami mu patrí trvalé uznanie.

K staršej generácii Oravcov a k stáliciam oravského výboru a Obce možno priradiť aj Dr. **Františka Klusku** z Hruštína, ktorý vždy s rozvážnymi pripomienkami vedel usmerniť a zhodnotiť, čo bolo dobré a na čo bude potrebné v budúcnosti klásť dôraz, potom Ing. **Karola Pokorného**, rodáka z Kralovian, ktorý vedel obohatiť a prispieť mnohými závažnými poznámkami a informáciami v spoločných diskusiách. Aktívnymi účastníkmi a členmi výboru bývali **Irena Hudáčová** z Trstenej, **Fero Baliga** z Ústia, **Jozef Cubínek** z Oravskej Polhory. V začiatkoch výboru boli jeho členmi aj Ing. **Kamil Makúch** z Krušetnice, Dr. **Ivan Kunsch**, Dr. **Jozef Dulka**, Ing. **Jozef Štipkala** z Krivej a **Jozef Sitek** z Podbielá.

Z mladšej generácie, ktorí v súčasnosti zastupujú už strednú až staršiu generáciu Oravcov v Bratislave, je potrebné spomenúť prof. Ing. **Milana Remku**, DrSc., z Jasenovej, spoluzakladateľa obnovenej Obce Oravcov, ktorý dokázal na poli vedeckého výskumu získať mnohé uznania nielen doma, ale hlavne v zahraničí, a tak sa zapísal medzi najznámejších Oravcov posledných rokov. Ďalej je to Ing. **Jozef Viluda**, CSc., z Námestova, ktorý organizoval už študentské stretnutia pred obnovením Obce v r. 1972, neskôr sa stal dlhoročným členom výboru a spolu s Ing. **Lacom Matajom** bol hlavným organizátorom tomboly na oravských večeroch. V určitom období bola jediným zdrojom príjmov Obce. Aj Ing. **Pavol Hrkút** z Dolného Kubína bol organizátorom a účastníkom prvých študentských stretnutí a neskôr dlhoročným členom výboru. **Helena Paľová** z Trstenej, medzi Oravcami známa, vždy dokázala prakticky priložiť ruku k dielu.

Posledné desaťročia bola spoluorganizátorkou mnohých podujatí, ktoré sa vydarili aj vďaka jej rozsiahlym kontaktom a nezištnému úsiliu. Členkou výboru v prvých rokoch bývala Dr. **Helena Niepelová** z Lokce a ako vysokoškolská pedagogička spájala a informovala hlavne študentov. Rodák z Lokce, novinár, spisovateľ, básnik, Mgr. **Števo Balák** tiež patril skôr k mladšej generácii, čo sa angažovali medzi Oravcami. Pretože mal prístup k novinám, svojimi službami sa zapojil do propagácie oravských večerov a aj iných akcií a potom o nich písal články a úvahy do novín a časopisov, a tak sa Oravci ľahšie dostávali do všeobecného povedomia. Už v tom čase sme ho volali tlačovým tajomníkom a vždy sme ho poverovali úlohami súvisiacimi s mediálnou kampaňou. Bol veľmi spoločenský a počas viacerých rokov bol neodmysliteľnou súčasťou oravských večerov. Významným angažovaným Oravcom bol a je doc. Ing. **Ján Oparty**, ArtD., z Oravskej Lesnej, aktívny medzi študentmi, neskôr člen výboru a podriachtár a dlhé roky hlavný organizátor oravských večerov, zvolený za 5. richtára Oravskej obce v Bratislave. Ako vysokoškolský pedagóg na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU, filmový režisér a producent mal hlavný podiel na štruktúre programu a organizácii oravských večerov. Z výborníkov posledného obdobia je to **Vlado Bulla** s manželkou... atď.

Vo výpočte obetavých ľudí medzi Oravcami je potrebné uviesť i študentov, ktorí boli zaradení vo výbore a zúčastňovali sa na viacerých podujatiach. V prvom období to boli **Milan Mareta**, **Vlado Kozáčik**, **Pavol Miklátek**, neskôr **Jozef Martinkovič**, **Štefan Uhliarik**, **Jozef Polák**, **Miloš** a **Paľo Kľusovci**, **Ľubo Randiak** a hlavná organizátorka a koordinátorka študentských akcií **Maja Kondelová** z Novote, ktorá sa neskôr stala aktívnou členkou výboru. Svoje významné miesto medzi študentmi mal aj **Milan Galanda**, ktorý sa od zástupcu študentov cez aktívneho člena výboru stal richtárom a v súčasnosti vedie Obec Oravcov.

Iste by tu bolo potrebné spomenúť aj ďalších Oravcov, ktorí odovzdávali svoje schopnosti a talenty a boli prínosom pre celú spoločnosť. Vymenovaná bola aspoň časť z tých, ktorí sa zúčastňovali a pripravovali aktivity Obce Oravcov. Tých niekoľko spomenutých som vybral preto, že častejšie ako iní pomáhali organizačne, zúčastňovali sa na podujatiach a vytvárali tak medzi Oravcami ducha spolupatričnosti, osobné vzťahy s rodákmi a s Oravou.

Obec Oravcov v Bratislave pokračuje ďalej. Podmienky na spájanie Oravcov a utváranie rodáckej spolupatričnosti sú však úplne iné. Ak

by sa malo pokračovať v podobnom duchu, musí sa toho chytiť nová generácia Oravcov. Zmenila sa komunikácia a informovanosť. Kedysi sa Oravci dorozumievali pred kostolom a komplikovane zhotovenými pozvánkami, ktoré si žiadali nie najlacnejšiu poštovú distribúciu. Kedysi komplikovanú dostupnosť telefónom, spoliehajúc sa na odkazy, dnes už vyriešil mobil a internet a spojenie je ihneď, kedykoľvek a kdekoľvek. Kedysi pomerne komplikované dopravné spojenie s Oravou sa skrátilo na niekoľkohodinovú cestu autom alebo vlakom. Mnohí Oravci sú cez týždeň v Bratislave, cez víkendy na Orave. Čo je však zásadnejšie, ľudia sú vtiahnutí do mnohých aktivít, je tu množstvo ponúk na kultúrne a iné zaujímavé podujatia, život ponúka mnohostranné využitie a akoby nezostávalo medzi ľuďmi priestoru na vzájomné vzťahy. Dynamika doby uprednostňuje individualizmus a je čoraz ťažšie nájsť platformu, ktorá by ľudí zjednocovala.

Pred Oravcami stoja nové výzvy. Mravný a spoločenský základ, ktorý sme zdedili a usilujeme sa odovzdávať ho ďalej, je dobrý a osvedčený a aj v budúcnosti môže byť zjednocujúcou základňou v dnešnom, často veľmi nevypočítateľnom a chaotickom svete. Ak si Oravci zachovajú svoje zdravé korene, utvoria si aj v budúcnosti blízke vzájomné vzťahy a vždy ich bude mať čo zjednocovať.

Výbor Obce Oravcov na plese v PKO.

Ako som sa stal richtárom Obce Oravcov v Bratislave

Jozef Lipka

Narodil som sa v Ústí nad Oravou, dedine dnes zaliatej vodami Oravskej priehrady. Bolo nás v maloroľníckej rodine – pánboh zaplať – 10 detí, šesť chlapcov a štyri dievčatá. Môj starý otec Štefan Lipka, ako uvedomelý Slovák, bol v ťažkých časoch v rokoch 1905 – 1909 dokonca richtárom. V roku 1942 sme sa pre stavbu Oravskej priehrady presťahovali do Alekšíniec, okres Hlohovec. Základnú školu som chodil v Alekšinciach a v susednej obci Rišňovce potom gymnázium (vtedy jedenástročná stredná škola – JSS) v Hlohovci. Po maturite roku 1957 som bol prijatý na Elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave. Po skončení školy som nastúpil do zamestnania ako asistent na katedru jadrovej fyziky a techniky, kde, i keď už na malý úväzok, pracujem dodnes. Postupne som si urobil vedeckú hodnosť CSc. Potom docentúru, vedeckú hodnosť DrSc. a profesúru. Roku 2009 mi bola udelená hodnosť emeritného profesora.

Každý rok v lete chodím na ústiansky cintorín, kde je pochovaný môj starý otec Štefan Lipka, ktorý, ako som napísal, bol v Ústí v rokoch 1905 – 1909 richtárom. Naplňa ma preto oravskou hrdosťou, že som sa mohol stať richtárom Obce Oravcov v Bratislave.

Moje prvé kontakty s Obcou Oravcov boli na tradičných oravských večeroch organizovaných v PKO.

Po istom čase v období richtárenia doc. Hegera ma zobral Peter Haťapka medzi VIP spoločnosť v separé PKO. Pamätám si, ako jeden nemenovaný starší člen výboru, povedal: „**A to je kto?**“ Ukazujúc na mňa,

Peter Haťapka ma predstavil ako „*to náš človek, pochodí z Ústia nad Oravou*“.

Takto postupne som sa stal aj ja členom výboru Oravskej obce v Bratislave. Po doc. Hegerovi sa stal richtárom práve Peter Haťapka. Keď sa končilo jeho volebné obdobie, bolo treba zvoliť nového richtára a Peter navrhol mňa. Tento návrh ma naozaj prekvapil, jednoducho, nebol som na to pripravený. Presviedčal som Jozefa Viludu, aby to zobral. Práve on povedal, že si aj on myslí, že by som to mal zobrať. Takto som začal richtárčiť zhruba 100 rokov nato, ako bol richtárom v Ústi môj starý otec.

Počas môjho richtárovania sme pokračovali v zabehnutej tradícii: organizovanie oravského bálu. Na tento oravský bál chodil v tom čase aj Peter Colotka, predseda vlády, neodmysliteľné boli nádherne spevy Darinky Laščiakovej.

Každoročné stretnutie výboru Oravcov a zástupcov z Oravy sa konalo postupne vo všetkých okresoch. Stretnutia boli situované do obdobia Podroháčskych slávností. Na tieto stretnutia chodila aj naša, ako sme jej hovorili, Želka, ktorá v tom čase už ťahala na 85-ku, ale bola veľmi bystrá a vedela svojím rozprávaním o Orave veľmi pútavo hovoriť. Keď sme prišli do Kralovian a zazrela Šíp, hovorila: „*Prosím tá, zastaň,*“ vystúpila von a traslávým hlasom povedala, „*Jožko, sme na Orave.*“

S Darinkou Laščiakovou na plese v roku 2002.

Aj Karol Kolena, ktorého som tiež viezol, vystúpil a zapálil si cigaretu so slovami: „*Vieš, aj tá cigaretka mi tu lepšie šmakuje.*“

Zaujímavé boli stretnutia pri guláši alebo opekačke, ktoré sa konali mimo Bratislavy. Pamätám si, na jednom takom podujatí sa zúčastnil aj prvý richtár Obce Oravcov Dr. Chodák, vedel pútavo rozprávať a vedel rozprúdiť dobrú zábavu, bol to naozaj vzácny človek a dobrák.

Tolko z mojich spomienok na obdobie môjho richtárčenia.

Ako som bol richtárom Obce Oravcov v Bratislave

Ján Oparty

Pochádzam z Oravskej Lesnej. Vyštudoval som Strojnícku fakultu Vysoké školy technickej v Bratislave, študijný program chemické a potravinárske stroje, ale aj tak krátko nato som zistil, že cesta inžiniera nie je tou, po ktorej by som chcel kráčať. Ťahalo ma to iným smerom. Preto som začal študovať na **Filmovej** a televíznej fakulte filmovú a televíznu réžiu, ktorú som po piatich rokoch úspešne skončil. V Slovenskej filmovej tvorbe na Kolibe a v Slovenskej televízii som vytvoril ako scenárista a režisér vyše 40 dokumentárnych filmov. Produkoval som so zahraničnými partnermi 10 hraných filmov. Viaceré z nich získali významné ocenenia na domácich a zahraničných festivaloch. Mám rád svoju prácu. Prežiť radosť z tvorby, to je veľmi intímna, no zároveň úžasná imaginárna emócia, ktorá v jednu chvíľu príde a hneď aj odíde. Jej rezonancia však trvá dlhšie. Nakoniec sa uloží ako spomienka na niečo príjemné a pekné. Tento zážitok mi prináša príjemný pocit a pre tento okamžik sa znovu a znovu púšťam do kreovania vzťahov a hľadania riešení podľa mojej predstavy. A už pätnásť rokov to všetko odovzdávam študentom na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU.

Celý život sa pohybujem v kultúre a školstve. V obidvoch oblastiach som sa našiel, lebo sú to povolania o slobode, o možnosti voľby, ale aj o zodpovednosti. Kreovať dušu mladého filmára, pritom vidieť, ako sa búri proti konvenciám, ako hľadá argumenty na svoju obhajobu pravdy, je pocit, ktorý vám nikto nedá. Podobne je to aj pri tvorbe kinematografického diela. Svojou mágiou je film schopný nielen vysieľať posolstvá iným ľuďom, ale priamo ľudí vtáhať do tohto vzrušujúceho priestoru fikcie a hľadania pravdy. Otvára nekonečný priestor na tvorivosť. Je to cesta hľadania a objavov, je to cesta konfrontácií vlastných síl so svojimi

predstavami, je to cesta dobrodružstiev, víťazstiev, ale aj prehier. Je to aj vec šťastia, ktoré je, alebo nie je pri tomto hľadaní nablízku.

Ako som už povedal, pochádzam z Oravskej Lesnej. Žil som uprostred krásnej prírody, v kruhu rozvetvenej rodiny. V Bratislave bývam od študentských čias, od roku 1968, mám tu dom, mám tu rodinu, ale Orava je Orava a Oravská Lesná, to je miesto, kde sa veľmi rád vraciam. Mám rád Oravcov, oravských ľudí. Nielen preto, že sú úprimní, pracovití, pokorní, ale aj preto, že majú v sebe také niečo ako pud dôstojného prežitia života. Nečakajú doma so založenými rukami na sociálnu podporu, na milodary od vlády, ale hľadajú si prácu, často ďaleko od svojich rodín. Kto cestuje v pondelok zavčasu ráno z hornej Oravy, je svedkom množstva áut smerujúcich do veľkých miest, najmä do Bratislavy. Oravci sú životaschopní ľudia, vedia sa v každej dobe postarať o seba a o svoju rodinu. I moja tvorba, najmä v 80. rokoch, bola upriamená na rázovitý oravský kraj a ľudí v ňom žijúcich. Nevyčerpatelná zásobnica námetov a inšpirácií.

Bolo prirodzené, že po príchode do Bratislavy na štúdiá som sa hneď dostal do skupiny o zopár rokov starších oravských študentov. Do diania ma vtiahol o rok starší sused, kamarát z detstva Jozef Briš, študent Stavebnej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej. Boli to stretnutia v bratislavských vinárňach, kde sa okrem iného začalo vážne a nahlas hovoriť o založení Študentskej oravskej obce. V tejto aktivite som nevyčnieval, skôr som všetko sledoval z pozadia. Nemal som vzťah k oficialitám a už vôbec nie k nejakým organizovaným spolkom. Nebránil som sa však stretnutiam, ktoré moji študentskí spolupútnici začali organizovať. Medzi nich patrili aj Peter Haťapka, spoznali sme sa ako študenti a naše priateľstvo trvá dosiaľ.

Stretnutia oravských študentov v Bratislave sa začali r. 1969 v bratislavských viechach U zbrojnoša, U mýtnika, v Tramíne. Takto pomaly prišiel posledný rok môj štúdia na Strojníckej fakulte na Katedre chemických a potravinárskych strojov. Pamätám si, že niekedy v zime r. 1973 mi vedúci katedry prof. Michal Škrabák, DrSc., rodák z Dolného Kubína, oznámil, že v marci bude stretnutie Oravcov žijúcich v Bratislave. Má ísť o pokračujúcu činnosť bratislavských Oravcov, ktorá bola prerušená vplyvom udalosti r. 1968 a následnej normalizácie našej spoločnosti. Oravský večer, ktorý sa potom konal 13. marca 1973 v kaviarni Olympia, bol nielen priateľským stretnutím Oravcov, ale i obnovením činnosti Obce Oravcov v Bratislave. Večera som sa zúčastnil. Stretol som tu veľa

nových ľudí, pamätám si kultúrny program. Účinkovala Darinka Laščiaková, známa interpretka ľudovej piesne, operná speváčka Mária Kišoňová Hubová, herečka Eva Kristínová obohatila program o poéziu. Vystúpili aj ľudoví speváci a muzikanti.

Po promóciách som odišiel na základnú vojenskú službu a po jej skončení a roku praxe som začal študovať na VŠMU filmovú a televíznu réžiu. V čase mojej ročnej pracovnej povinnosti v Hutnom projekte som sa zoznámil s Ing. Ondrejom Gvoždiakom, činným členom Obce Oravcov, ktorý sa ma snažil

Ján Oparty

zapojiť do práce súvisiacej s jej aktivitami. Ja som však o pár mesiacov z Hutného projektu odchádzal, lebo som bol prijatý na filmovú školu. Tým som aktívny kontakt s Oravcami prerušil. Chodil som sporadicky na oravské plesy. Musím povedať, že plesy mali neopakovateľnú atmosféru. V čase normalizácie a poučenia z krízového vývoja, ako to komunistická strana nazývala, boli tieto oravské plesy v PKO akýmisi ostrovmi slobody, dobroty a spolupatričnosti.

Do stredu diania Obce Oravcov som sa opäť dostal ku koncu richtárskej služby Ing. Petra Haťapku r. 1996. O rok neskoršie sa richtárom stal prof. Jozef Lipka, DrSc. Ja som prijal podrichtársku stoličku. Sedel som na nej celých desať rokov, aby som nakoniec r. 2009 postúpil na najvyšší post, post richtársky. V roku 2014 ma na ňom vystriedal JUDr. Milan Galanda.

Bolo to obdobie veľkých zmien. Viackrát sme menili sídlo, no prelomový zlom nastal r. 2011 v organizovaní tradičných a obľúbených oravských plesov v dôsledku asanácie PKO. Boli sme donútení hľadať náhradné priestory. S tým súvisela zmena ich koncepcie a aj organizovania. Teší ma, že aj napriek problémom a rôznym ťažkostiam udržali sme ich kontinuitu a v tomto roku, 11. februára 2017, sme usporiadali 44. ročník.

IV.

Spomienky a príspevok úradujúceho richtára

Moja cesta do Oravskej obce v Bratislave a k richtárskej šerpe, roky 1983 – 2017

Milan Galanda

Narodil som sa v Žiline (1963), ale keďže detstvo aj mladosť, prvé zamestnanie a veľa dôležitých vecí mám spojených s Dolným Kubínom, cítim sa Oravcom, aj keď som r. 1995 odišiel za prácou do Bratislavy.

Môj otec Milan Galanda starší slúžil u železničného vojska a r. 1975 bol prevelený do VÚ 1540 Dolný Kubín, a tak my (mama, sestra Miroslava a ja) sme získali nový domov. A pretože chvíľu trvalo, kým sa uvoľnil služobný byt na Aleji slobody 1887/40, nejaký čas sme prespávali aj v kubínskych kasárňach.

V roku 1978 som po skončení 8. ročníka na ZDŠ J. Matušku – alebo ako sme všetci hovorili „Kohuťáku“ – začal študovať na Gymnáziu P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne. Po maturite r. 1982 som bol prijatý na Právnickú fakultu UK v Bratislave. Okrem spolužiakov z gymnázia som sa začal spoznávať aj s ďalšími študentmi z Oravy, ktorí prišli za vysokoškolským vzdelaním do hlavného mesta. V spoznávaní nových známych dôležitú úlohu zohrala železničná stanica v Kľačanoch a vlaky

smerujúce do Bratislavy, kde sa počas jazdy rýchlo nadväzovali vzťahy až priateľstvá.

Okrem štúdia práva som sa v Bratislave venoval športu – basketbalu (už v Kubíne som bol hráčom TJ ZVL a na fakulte som hrával za Sláviu Právnik) a samozrejme sme so starými aj novými známymi zašli občas **za kultúrou alebo na pivo, či pohár vína.**

Koncom roku 1982 som prvý raz počul, že v bratislavskom Parku kultúry a oddychu (PKO) začiatkom roka býva **oravský ples**, chodí tam veľa ľudí a býva dobrá zábava. Akciu organizuje okrem PKO aj nejaká **Obec Oravcov**, chodia tam nielen „Blaváci“, ale aj veľa ľudí z Oravy.

A tak v januári 1983 sme sa partia spolužiakov a priateľov (určite medzi nimi boli Janka Kupčuláková, Kata Krakovská, Pačko Minárik či Peťo Kojda) vybrali na ľavý breh Dunaja do „pekáča“. Nemal som to ani ďaleko, býval som vtedy na študentskom internáte Družba, zopár zastávok električky od PKO. Ozaj to bola vychytená udalosť (medzi známe a navštevované plesy patril aj „Záhorácky“, ale ostatné slovenské regióny nerobili také dobré a známe akcie) a chodilo tam veľa ľudí. Na pódium vystúpila skupinka organizátorov – funkcionárov, bol tam aj otec môjho kamaráta a spolužiaka z gymnázia Dada Mrvu (ale ten bol prijatý na právo do Košíc), a to podpredseda ONV Dolný Kubín Ondrej Mrva, ako aj nejaký pán so zelenou šerpou, o ktorom hovorili že to je **oravský richtár.**

Oravák sa vydaril, dobre sme sa zabavili a získali aj nových známych. Tu som sa spoznal aj s Majkou Kondelovou, študentkou filozofie z Novote, a partiou Hornoroavcov. Oni navrhli, aby sme si aj my mladí študenti založili, resp. obnovili **Akademickú obec Oravcov** a tá síce nie *de iure*, ale reálne onedlho začala fungovať. Študentským – alebo aj „mladým“ – richtárom sa stal Jozef Polák, študent práva, ktorý chodil o dva ročníky vyššie a bol zo Sedliackej Dubovej, známej ako rodisko vtedajšieho predsedu vlády SSR p. Petra Colotku.

Po ňom funkciu richtára prebral strojár Jaro Trúchly, richtárom bol aj už spomínaný Paľo Minárik, ktorý študoval stavarínu. Ako Akademická obec Oravcov sme robili na Deň študentstva – 17. novembra – prijímanie nových študentov z Oravy do „Cechu študentského oravského“, vlastné ďalšie akcie ako študentský Mikuláš, populárny bol hlavne „Majáles“ či zábavy na internátoch. Na oravské akcie chodili nielen študenti

v Bratislave, ale neraz aj z iných vysokoškolských miest, a to z celého vtedajšieho Československa.

Tu treba spomenúť, že – keďže sme oficiálne neexistovali – na usporiadanie každej akcie bolo treba vybaviť povolenie, a to sa nedalo bez „štempľa“ – teda žiadosti podpísanej nejakým funkcionárom a opatrenej pečiatkou niektorej regulárnej organizácie v rámci Socialistického zväzu mládeže. Väčšinou nás takto „zastrešil“ fakultný výbor niektorej školy alebo niektorý vysokoškolský klub, najčastejšie „Elam“ – Klub elektrikárov a mladých (členom klubu bol aj menovaný Peťo Kojda a istý čas predsedom ďalší spolužiak z Kubína Juraj Sabaka, ale dôležitou osobou bol aj Pali Pilka, ktorý pracoval ako technik na správe ŠD Mladosť, kde Elam sídlil a u ktorého som po skončení fakulty neraz prespal), „Bernolák“ – t. j. stavbári, alebo „Steps“, teda strojár, alebo „Mladá Garda“ – internát, kde bývali chemici.

A, prirodzene, začali sme spolupracovať aj s Obcou Oravcov, jej výborom. V roku 1984 sme už automaticky mali v kalendári **oravský bál** a odvtedy som dodnes nijaký nevynechal. Dokonca aj počas vojenskej služby (1986/7) som si vybavil opušťák a nešiel som domov na Oravu, ale na „Oravák“. A aj po skončení fakulty r. 1986 a nastúpení do Oravského podniku výroby a služieb, š. p., Dolný Kubín som si vždy na túto akciu rezervoval čas a na víkend vycestoval do Bratislavy.

Na základe toho ma začali pozývať na schôdze výboru Obce Oravcov a počas Oraváku aj do „miestnosti výboru“ v PKO na prvom poschodí – kde okrem organizátorov mali prístup len účinkujúci a vybraní hostia. Tu som spozna(va)l členov výboru – richtárom bol vtedy doc. Jozef Heger – a spriatelil som sa s takými ľuďmi, ako boli manželia Florekovci, Peter Haťapka, Milan Remko, Jozef Viluda, Hela Palová... ako i pani Želkou Gaburovou, ktorá si z každej akcie robila prezenciu a zápis. Aj našu známou speváčku pani Darinu Laščiakovú som tu mal možnosť vidieť naživo a zblízka rovnako ako ďalších účinkujúcich, spevákov, hudobníkov či tanečníkov z oravských folklórnych súborov. A postupne som sa zoznamoval aj s niektorými funkcionármi z Oravy či pracovníkmi „osvety“. Plesy v PKO moderovala Vierka Žilavá.

My sme však mali aj vlastných hudobníkov i spevákov, a vo vstupnej hale to bolo aj počuť. Dodnes nám takto na harmoniku chodí hrať Janko Repka.

Veľké zmeny nastali po novembri '89 a **Nežnej** revolúcii. V roku 1990 som na ples prišiel ešte ako bežný občan, ale v júni sa konali prvé slobodné voľby a ja som sa stal poslancom Slovenskej národnej rady (SNR) za Oravu a Stredoslovenský kraj. Do SNR bol zvolený aj Ing. Peter Haťapka, ktorý bol úradujúcim oravským richtárom.

Oravský večer 1991 bola akcia, na ktorú sme okrem tradičných hostí pozývali aj „našich“ členov vlády SR a poslancov SNR i Federálneho zhromaždenia ČSFR. A zišlo sa ich tam dosť a niektorí aj neskôr chodili radi na naše akcie – spomeniem menovite ministrov Laca Snopka, Jozefa Kršeka či Ivana Šimka alebo federálnych poslancov Miňa Roubala, či Joža Kakačku, neskôr aj starosta hornooravskej obce Štefanov nad Oravou. A vtedy som mal česť zoznámiť sa s otcom Antonom Srhoľcom, veľkým a dobrým človekom.

Oravskú delegáciu viedol novovymenovaný prednosta Okresného úradu v Dolnom Kubíne Ján Bencúr, ktorý bol potom aj námestníkom ministra vnútra.

V roku 1991 sme našu Obec Oravcov dali aj oficiálne zaregistrovať na Ministerstve vnútra SR, takže odvtedy sme už oficiálne občianskym združením. Návrh stanov som pripravoval ja a čo je zaujímavé, v stanovách máme ako sídlo uvedené iba „Bratislava“. Keďže však spomínaný richtár Peter Haťapka bol poslancom za KDĽK a neskôr tajomníkom ich poslaneckého klubu, adresa, kde chodila pošta, bola Žabotova ulica, lebo tam malo sídlo KDĽK. Keď budovu predali a hľadalo sa nové sídlo, najskôr Obec Oravcov sídlila v priestoroch SAV na Patrónke (tam mala priestory organizácia Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie, v ktorej pracoval „náš“ hospodár Dáriuš Klinovský) a potom som ponúkol, aby sídlom bolo Šafárikovo námestie – konkrétne bývalý Hotel Krym (čo je aj istá symbolika vzhľadom na históriu našich predchodcov), kde som si vtedy ako komerčný právnik prenajal kanceláriu. Dodnes nám tam chodí pošta, aj keď pri zmene stanov r. 2016 sme ako oficiálne sídlo uviedli Hviezdoslavovo námestie 16 (kde inde by Oravci mali mať sídlo, ak nie na námestí pomenovanom po tomto oravskom veľikánovi), kde má prenajaté priestory Ján Oparty.

Oravské plesy vždy mali dobré meno a radi ich navštevovali nielen Oravci. Spomínaný rok 1991 nebol ani prvý, ani posledný, keď bola hojná účasť, a to aj zo strany významných osobností verejného života.

Podobne to bolo aj o rok neskôr, medzi hosťami boli predseda SNR Ferko Mikloško i premiér Ján Čarnogurský, podpredseda vlády Martin Porubjak...

Pomerne aktívna bola vtedy i Akademická obec Oravcov (AOO), robila si svoje akcie, na ktoré som už bol prizývaný aj ja ako „starejší“ spolu s niektorými členmi výboru. V roku 1992 sme aj túto organizáciu dali zaregistrovať na MV SR, pričom sme za sídlo organizácie vymysleli, že bude tam, kde býva, t. j. kde má internát študentský richtár. Oficiálnym sídlom AOO je dnes ŠD Mladá Garda, H 404, Račianska 103, 831 02 Bratislava – Nové Mesto.

Spomínam si na študentské plesy či mikulášske akcie na Mladej Garde, ktoré organizovali Paľo Klus – richtár a jeho nástupcovia Jožo Martinkovič a Ľubo Randiak. Okrem toho sme mali dobré vzťahy a tím aj zázemie v „Elam klube“, ale aj na „Mlynoch“ či Bernoláku.

Jednoducho, akcie, ktoré robili Oravci, mali cveng, boli zárukou dobrej zábavy, a teda aj návštevnosti.

V roku 1995 som odišiel z Dolného Kubína – dostal som ponuku nastúpiť na Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy. Peter Kresánek sa po voľbách koncom roku 1994 stal znova primátorom a mne ponúkli, aby som tu začal pracovať – najprv ako poradca jedného z viceprimátorov a potom som prešiel na oddelenie ekonomickej stratégie, ktoré ako nový odborný tím zakladal Ing. Jozef Kojda, oravský krajan. Tu som pracoval do roku 2000, keď som odišiel na voľnú nohu (najprv ako komerčný právnik a neskôr advokát), aby som mohol spolupracovať s vládnyim splnomocnencom pre decentralizáciu Ing. Viktorom Nižňanským.

Tým, že som bol v Bratislave, mám právnické vzdelanie a navyše som robil na magistráte, začal sa so mnou richtár – po Petrovi Haťapkovi funkciu prevzal prof. Jozef Lipka a po ňom doc. Ján Oparty – a niektorí ďalší členovia výboru častejšie stretávať, pýtať sa na môj názor a podobne. Hlavne, ak išlo o nejaké veci súvisiace s právom.

A takto som sa stal „aktívnym“ členom výboru. Stal som sa aj overovateľom polnočnej tomboly, pretože sme nemali dosť peňazí, aby to robil oficiálny notár.

Z môjho pôsobenia v Dolnom Kubíne som mal dobré vzťahy a kontakty na mnohých ľudí. Okrem predstaviteľov samosprávy či štátnej správy regiónu Orava to boli hlavne pracovníci **Oravského kultúrneho**

strediska, najprv pani Olga Žabenská a po nej jej syn Miroslav, ktorý prevzal rodinnú štafetu a stal sa riaditeľom tejto inštitúcie. Pravidelne sme ako delegácia Obce Oravcov chodili na Oravu, zúčastňovali sa rokovaní s prednostami úradov či primátormi a starostami a, samozrejme, aj **Podroháčskych folklórnych slávností v Zuberci**.

Pomáhali sme aj oravským organizáciám – spomínaná osвета či knižnica – keď chceli robiť nejakú akciu v Bratislave. Vedeli sme vybaviť priestory – napr. v Zichyho paláci či Primaciálnom paláci, alebo Quo vadis, ale aj pomôcť pri propagácii a pozývaní ľudí. A niekedy zohnať aj nejaké zdroje či sponzorov.

Neskôr sme sa dohodli s Mirom Žabenským tak, že každý rok urobíme spoločne akciu venovanú nejakej oravskej osobnosti – oni urobia akciu na Orave a potom my tu dole v Prešporke. Takto sme si pripomenuli také osobnosti ako Bernolák, Cubínek, Dilong, Furdek... okrúhle výročia Oravskej knižnice A. Habovštiaka i Oravskej galérie.

Ako advokát a člen Slovenskej advokátskej komory (SAK) som v spolupráci s touto stavovskou organizáciou v ich priestoroch na Kolárskej ulici pripravil pre Oravcov a priateľov Oravy akcie, ako bola beseda pri príležitosti vydania knihy *Advokát P. O. Hviezdoslav*, ktorú vydala SAK za účasti jej autora, kolegu advokáta Petra Kerecmana, a spomienka venovaná rodákovi zo Zákamenného, prof. JUDr. Milanovi Čičovi, ktorý sa po novembri '89 stal predsedom vlády SR a po roku 1993 prvým predsedom Ústavného súdu SR.

Zopár rokov dozadu mi vtedajší richtár Ján Oparty navrhol, že by som sa z člena výboru mohol stať jedným z podrichtárov a neskôr možno aj richtárom. Prekvapilo ma to a pýtal som sa sám seba, či si zaslúžim takúto funkciu. Ale Oparty neváhal a na Oravskom večeri v januári 2014 v Hoteli Junior na Štrkovci (kde sme našli nové zázemie potom, ako PKO „zrušili“) ma rovno vyhlásil za nového richtára. Pravda, trvalo ešte chvíľu, kým sme to aj vypapierovali – stalo sa to na valnom zhromaždení v novembri 2015, kde sme schválili nové stanovy, nové orgány, a po následnom oficiálnom zaevidovaní na MV SR.

V roku **2014** sme na počesť nášho richtára MUDr. Ivana Chodáka pripravili pri príležitosti jeho storočnice veľkú akciu v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca pod záštitou primátorov Bratislavy M. Ftáčnika a Dolného Kubína R. Matejova v spolupráci so Slovanom Bratislava

Prebratie funkcie richtára na Oravskom večeri v hoteli Junior v roku 2014.

a Múzeom telesnej kultúry, ktorí aj vydali o našom krajanovi a veľkom futbalistovi peknú knižku. Z akcie je urobený televízny záznam a to vďaka dcére pána Chodáka pani Olge Janíkovej, ktorá vtedy robila v Staromestskej televízii. Záznam je na našom webe: www.obecoravcov.sk.

V roku **2015** sme zase v spolupráci s Národným osvetovým centrom pripravili program Hviezdoslavove hviezdy ako poďakovanie všetkým, ktorí už 60 rokov robia túto celoslovenskú prehliadku. Aj z tejto akcie je urobený záznam. A pretože v tom roku bola aj storočnica Márie Medveckej, pripomenuli sme si s Oravským kultúrnym strediskom a Národnou bankou Slovenska aj túto našu známu maliarku, ktorá medziiným namalovala i veľmi peknú „desaťkorunáčku“.

Nadalej každý rok robíme náš – večer či ples. Dlhé roky sa o prípravu starali PKO, resp. BKIS spolu s ONV (neskôr OU) Dolný Kubín a Osvetovým strediskom Dolný Kubín.

Potom, ako bolo PKO „zrušené“, hľadali sme nové vhodné priestory. Jeden ročník sme urobili v bývalom kine Praha na Námestí SNP – dnes je tam Bratislavská reštaurácia. O rok sme sa presunuli do Petržalky – do Domu kultúry.

Následne sme na 3 roky našli nové priestory v Ružinove na brehu Štrkoveckého jazera v Hoteli Junior, ktorý prevádzkovali oravskí podnikatelia.

Tu sme aj r. 2016 úspešne usporiadali 43. oravský večer. Tradíciu, ktorú založili naši predchodcovia, sa nám darí udržiavať. O rok. t. j. v roku 2017, sme sa presunuli znova do Petržalky na druhý breh Dunaja, a to k jazeru Draždiak do **Grand Hotela Pressburg**, kde sme pripravili **44. oravský ples**. Radi by sme boli, keby sme sa do budúcnosti – v týchto nových a väčších priestoroch – znova mohli hrdiť veľkou účasťou. Snažíme sa pripravovať aj iné akcie a aj také, na ktoré by okrem nás Oravcov chodili aj ostatní.

Na to však nestačí samotný richtár, jeho spolupracovníci vo výbore – tu musíme všetci priložiť ruku k dielu, ak chceme, aby **Obec Oravcov** bola organizáciou, ktorá chce a vie pripraviť akcie, na ktoré radi a húfne budú chodiť nielen jej registrovaní členovia, ale aj priatelia Oravy a všetci, čo majú pozitívny vzťah k našej krajine, jej osobnostiam i krásam prírodným či stvoreným ľudským umom a rukami.

Obec Oravcov Bratislava
vás srdečne pozýva na
44. PLES ORAVCOV
11. februára 2017 o 19:00 v Grand Hotel Pressburg
Antolská 2, Bratislava
Do tanca hrá skupina **REBECA** z Dolného Kubína
Vstupné **30,-EUR**
Informácie a lístky na čísle 0905 384 616
www.obecoravcov.sk

Grand Hotel Pressburg

Pozvánka na ostatný ples konaný v roku 2017.

V.

Spomienky a príspevky ostatných

Spomienky členov výboru a účastníkov oravských akcií

Jozef Viluda

Narodil som sa v Námestove – Biela Orava – a od roku 1966 som začal študovať v Bratislave na Chemicko-technologickej fakulte SVŠT.

Asi r. 1967 sme uviedli do života Študentskú obec Oravcov (Hrkútovci, Remko, Viluda, Krušínský, Briš), posedenia sa uskutočňovali v známych vinárňach (Kláštorná, Františkáni, Rača).

Začiatkom 70. rokov, po dlhých rokoch odmlčania, bola obnovená činnosť Oravskej obce (myslím, že richtárom bol pán Haťapka starší). Stretávali sme sa už aj na plesoch, v hoteli Dukla, Nová scéna, neskôr už v PKO.

V PKO sme prevádzkovali prakticky až donedávna tombolu. Často sa nám stávalo, že sme po „zrealizovaní komerčno-technických záležitostí“ odchádzali od Táničky (prevádzkarky v PKO) domov až okolo obeda. Bolo to náročne, ale nezabudnuteľné!

Besedy s našimi rodákmi sa začali na Farmaceutickej fakulte (pán docent Heger bol oravským richtárom), pokračovali aj za P. Haťapku, ktorý prevzal richtársku funkciu.

Za richtárčenia pána Chodáka sa hlavná aktivita činností Obce Oravcov sústreďovala na organizovanie plesov v PKO. Boli roky, keď ani oficiálna kapacita hlavnej sály (cca 1 000 osôb) nestačila záujmu Oravcov žijúcich v Bratislave, študentov a ich priateľov z Bratislavy a širokého okolia. Ak sa dobre pamätám, niekedy sa predalo až do 1 300 lístkov!

Začiatkom 80. rokov sa na krátky čas obnovila činnosť študentskej obce, pamätám si len na jediný ples (asi ich bolo viac) v internáte Mladá garda. Boli sme tam ako výbor pozvaný, v počte 5 – 8 (pamätám si na Repku, Dluholuckého, Remka, Lipku). Sála bola dosť primalá, ale zábava výborná. Po mojom exode do Angoly a následne po šťastnom návrate som vynechal iba dva plesy. Ak ma pamäť neklame, od začiatku obnovenia Obce Oravcov vrátane organizovania plesov sa nepretržite aktívne zúčastňujem jej chodu až dosiaľ.

Organizovanie tombol pod akýmkoľvek názvom bola moja nenahraditeľná povinnosť (na počiatku sám, neskôr s podporou môjho

Josef Viluda, prvý sprava, v strede Hela Palová a Laco Matay pripravujú tombolu.

kamaráta Laca Mataya a pod dozorom právnika Milana Galandu ako tzv. overovateľa). S poradnou činnosťou v tejto oblasti som pokračoval ešte 2 – 3 roky dozadu.

Ako som už spomenul, dobrá nálada našich rodákov a ich priateľov pokračovala niekedy až do dopoludňajších hodín. Jednou z takých situácií bolo precestovanie pol Bratislavy až do Devínskej Novej Vsi. Keď ráno o 6.00 hod. otváral náš priateľ krčmu „Furmanka“ a už pred nami v šore stálo 8 – 10 smädných Devínčanov, boli sme tam aj my (ja, Laco, Milan a Andrej zo Zvolena), stále v dobrej nálade!

V 90. rokoch začali aj výjazdy na Oravu a pokračujú až doteraz.

Pekné zážitky boli hlavne na Roháčskych slávnostiach za éry pána Holdoša (v tom čase šéf Policajného zboru SR v D. Kubíne).

Spali sme na chate Zverovka v Roháčoch (Dluholucký, Viluda, Baliga aj 2 deti). Popíjali sme, ako sa na Oravcov patrí, lebo nám Holdoš sľúbil, že nás tam odvezú policajti, ktorých tam mal neúrekom. Situácia sa o polnoci zmenila, pretože aj policajti boli opití ako ***, tak mi Holdoš povedal, aby som išiel autom sám, ale pomaly. Keď sme boli asi v polovici cesty, zrazu sa pred nami objavil statný jeleň. Stačil som bez problémov pribrzdiť a vyhnúť sa zrážke. Nakoniec sme na tú chatu šťastlivo dorazili.

Aj také spomienky priniesol výjazd Oravcov z Bratislavy do rodného regiónu.

Akademická obec Oravcov v rokoch 1983 – 1987

Maja Kondelová

S Obcou Oravcov som bola v kontakte od začiatku svojho štúdia (1981) a pomáhala som pri organizovaní Plesu Oravcov, presnejšie Večera oravského folklóru v Parku kultúry a oddychu (PKO). Členovia výboru Obce Oravcov spomínali, že kedysi sa stretávali aj oravskí študenti, a nabádali ma k tomu, aby sa niečo také obnovilo.

Na X. plese Oravcov (22. 1. 1983) som sa zoznámila s dvomi študentmi stavebnej fakulty – Emilom Gonšorom a Petrom Juriňákom – ktorí priniesli kroniku zo stretnutí oravských vysokoškolákov. Kroniku objavili náhodou v jednom ateliéri na Stavebnej fakulte v Bratislave. V kronike boli záznamy zo stretnutí oravských vysokoškolákov v známych bratislavských podnikoch (Zbrojnoš, Mýtnik, Tramín, Olympia) v rokoch 1967 – 1973. Počas plesu obišli s kronikou prítomných mladých ľudí a už v ten večer sa myšlienka obnoviť Akademickú obec Oravcov mnohým zapáčila.

Krátko po plese sa stretla skupina študentov, ktorá bola na plese, a dohodli sme sa, že urobíme dobrú oravskú zábavu pre mladých. Postupne sme získali do prípravnej partie zástupcov všetkých bratislavských VŠ a internátov, a tí mali za úlohu podujatie spropagovať na svojom internáte a predávať vstupenky.

Ešte v tom istom roku sme zorganizovali oravský majáles (27. 5. 1983), ktorý sa konal v spoločenskej sále Vodárni a kanalizácií na Rivière v mestskej časti Karlova Ves (dnes Vodárenské múzeum). Majáles bol veľmi úspešný, tak bolo jasné, že musíme pokračovať. V rokoch 1984 a 1985 sme pre veľký úspech pridali aj jesenné stretnutie. O tieto stretnutia mali veľký záujem aj oravskí študenti z iných miest (Nitra, Žilina, Košice), ale aj naši kamaráti a spolužiaci z iných regiónov. Atmosféra bola naozaj výnimočná

– okrem dobrej tancovačky sa na týchto stretnutiach veľa spievalo pri harmonike. Našími dvornými harmonikármi boli bratia Jožko a Jaro Gabaríkovci a Paľo Kresťan. Do tanca hrávala výborná rómska kapela Farkašovci a taktiež DJ.

Dnes sa zdá, že zorganizovať takéto stretnutie bola bežná záležitosť. Ale organizovať také veľké podujatie v Bratislave pred rokom 1989 nebolo vôbec jednoduché. Pomohli nám dobré kontakty viacerých členov výboru Obce Oravcov, ale najväčšmi nám pomáhal Ing. Peter Haťapka.

Všetky zábavy v tom období sme boli nútení organizovať pod hlavičkou Fakultného výboru SZM. Našťastie, vždy sme našli na niektorej fakulte spriaznenú dušu, ktorá nám tu pečiatku dala.

Akademická obec Oravcov bola len voľným združením, nebola nikde oficiálne registrovaná, ale mala aj svojho richtára. V spomínanom období to boli Jožo Polák zo Sedliackej Dubovej, Jaro Trúchly a Paľo Minárik z Dolného Kubína.

Okrem zábav sme usporiadali besedy s našimi úspešnými rodákmi – Antonom Habovštiakom, Máriou Jančovou a Darinou Laščiakovou.

Podujatia Akademickej obce Oravcov robila skupina nadšencov s veľkým osobným nasadením. Nepodarí sa mi vymenovať všetkých, ale spomeniem aspoň tých „skalných“: Felix Florek, Paľo Kresťan, Jožko Uhliarik, Vlado Florek, Jaro Kysel', Ivan Žofaj, Milan Žofaj (všetci z elektrotechnickej fakulty), Jaro Trúchly (strojárská fakulta) a Jano Mastrák (stavebná fak.). Dievčatá zastupovali najmä Janka Kupčuláková (farmaceutická fak.), Eva Oravcová (prírodovedecká fak.), Marta Tyrolová (národohospodárska fak.).

Neskôr sa k organizátorom pridali mladší študenti Milan Galanda (právnicka fakulta), Miro Kajan (elektrotechnická fak.), Hana Tyrolová (chemicko-technologická fakulta)...

List od bývalého člena výboru

Janko Repka, dlhoročný člen výboru a náš harmonikár

Narodil som sa 4. augusta 1931 v dedinke Bobrov, okr. Námestovo. Vyučený som ako strojný zámočník. Po vyučení som pracoval v OPK Námestovo. V roku 1952 som narukoval na vojenčinu, po vojenčine som sa r. 1955 oženil a došli sme za prácou do Bratislavy. Pracoval som v *Automobilovom závode* ako automechanik. V roku 1960 náš podnik prebrala Tatra Kopřivnice a r. 1970 sme boli zaradení do novovzniknutého podniku BAZ čiže *Bratislavské automobilové závody*, kde som stále pracoval až do dôchodku. V roku 1970 som sa začal zúčastňovať stretnutí Oravcov a keď sme boli na spoločnom zájazde na Orave, tak ma vtedajší richtár Oravskej obce Dr. Ivan Chodák navrhol do výboru a keďže som hrával na heligónke, tak som bol menovaný ako Heligonkár Obce Oravcov.

Vo výbore pracujem stále aj v terajšom období a teším sa, keď môžem s mojou heligónkou ešte stále zabávať tak členov výboru, ako aj Oravcov na stretnutiach a na rôznych podujatiach, ktoré Obec Oravcov má v činnosti.

Ako obyvateľ Bratislavy navštevujem centrum dôchodcov – *Denné centrum „Zlatý dážd“* – na Račianskej ulici. Odtiaľ som sa prihlásil do súťaže o titul „Najdedko Bratislava Nové Mesto“. Dobré som v tejto súťaži obstál a získal prvé miesto čiže titul „Najdedko Bratislava Nové Mesto“ za rok 2016.

Ján Repka, Račianska 61, 831 02 Bratislava

VI.

Slová na záver

Milan Galanda

Vážení čitatelia,

v tejto publikácii sme sa pokúsili zhromaždiť najdôležitejšie fakty, udalosti a zaujímavosti z histórie Obce Oravcov v Bratislave. Chceli sme tým vzdať aj hold ľuďom, ktorí túto krajskú obec založili a vďaka ktorým dodnes funguje.

Z prvej éry, teda obdobia po vzniku prvej Československej republiky (významný dátum, 100 rokov od skončenia 1. svetovej vojny a vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov si budúci rok budeme pripomínať) sa zachovali len ústne spomienky a zopár zažltnutých listín. Po skončení 2. svetovej vojny a obnovení Československa nebola doba prajná na spolky či združenia, v ktorých by sa stretávali rodáci či krajanovia. Napriek tomu, koncom 60. rokov sa Oravci v Bratislave zase začínajú stretávať a odvtedy ich aktivity zachytáva aj dobová tlač a máme aj fotky, čiernobiele i farebné.

Zásluhou moderných informačno-komunikačných technológií teraz nie je problém si na kameru či mobil urobiť fotky, resp. záznam z nejakej akcie a hneď ich aj umiestniť na internet či prostredníctvom sociálnych sietí sprístupniť aj verejnosti.

V tejto publikácii nebolo možné opísať všetky udalosti spojené s našou oravskou Obcou a ani dať do príloh všetky dokumenty, resp. fotky, ktoré sa nám podarilo získať. Dozvedeli sme sa veľa nového, poučného a zaujímavého o zakladateľoch či členoch výboru Obce Oravcov

v Bratislave, ako aj o ľuďoch, ktorí im nezištne pomáhali. To by si zaslúžilo aj samostatné publikácie.

Preto na našej webovej stránke zriadime osobitnú rubriku venovanú našej Obci, kde budeme získané informácie zverejňovať. A ak máte zaujímavé dokumenty či spomienky na oravské akcie – prípadne aj z iných miest, než len z Bratislavy – alebo poznáte ľudí, ktorí tiež figurovali v nejakej „oravskej“ organizácii, budeme radi, ak nám takéto materiály pošlete.

VII.

Prílohy

Oravská rodina v Bratislave

V sobotu 17. marca večer bolo v bratislavskej kaviarni Olympia veselo. Stretli sa tu na II. večierku Oravci žijúci v Bratislave, aby si spoločne pripomenuli príslušnosť k rodnej hrude. „Miluj a účinne podporuj svoj rodný kraj — Oravu,“ čítame z pozvánky, na ktorej nechýba ani erb nášho kraja. A toto všetko bolo mottom vzájomných rozhovorov i vystúpení pred kolektívom najmladšej generácie, strednej i skôr narodených Oravcov. Na večierku sa stretli ľudia, ktorí sa nevideli hádam celé desaťročia, a preto si mali veľa čo povedať. Žiadalo sa im posediť pri jednom stole hodinu-dve, ale pri ďalších stoloch sa tiež usmievali tváre a aj tam sa ľudia chystali na dišputu.

Dr. Anton Habovštiak povedal v mene usporiadateľov večierka:

— Iste súhlasíte s tým, že Oravci i v Bratislave veľmi silne pocifujú príslušnosť k oravskému spoločenstvu. Koľko je aj hnevu preto, že sme tú Oravku, alebo hentohto Oravca na dnes i na predchádzajúce stretnutie nepozvali. Ale volajte ho, keď nevieš, kde býva, keď ti nikto nedá jeho adresu. Na Orave by takýto človek aspoň kdesi na úbočí alebo pod Lyticou a Kýchrou zaujíkal, človek by ho počul, ale v Bratislave kdeže budeš usúkať? A predseda ako dobre padne, keď čo i len na ulici stretneme nášho roďáka z Oravy. Aj vo vlaku sa nám odrazu celkom inakšie cestuje, keď zvieme, že sme vlastne spoluroďáci.

Organizátori oravskej obce

v Bratislave, na čele s dr. Ivanom Chodákom, majú pohromade do 600 adries, ale k viač-menej úplnej štatistike im ešte veľa chýba. Na stretnutie pozvali vyše 300 Oravcov, medzi nimi Darinu Laštiakovú, Máriu Kišoňovú-Hubovú a Evu Kristínovú, ktoré vystúpili v umeleckom programe.

Keď sme sa rozchádzali domov — študenti do internátov, ostatní na bratislavské sídliská a do starej časti metropoly Slovenska a my hostia — medzi ktorými nechýbal predseda ONV Juraj Murina a predseda MsNV v Dolnom Kubíne Jozef Reguly — na Oravu, obohatili sme sa o pocit, ktorý chceme odovzdať všetkým spoluroďákom. V srdciach našich roďákov, žijúcich v Bratislave, natrvalo ostalo čaro rodného kraja. JÁN SAHÚL

Noviny Orava, č. 13 z roku 1973.

S T A N O V Y
Obce Oravcov v Bratislave

I.

Základné ustanovenia

1. Obec Oravcov v Bratislave (ďalej len "Obec") je dobrovoľný spolok obyvateľov narodených na Orave a bývajúcich v Bratislave alebo v jej okolí, ich rodinných príslušníkov a občanov s nimi sympatizujúcich na základe pozitívnych čŕt oravskej povahy.
2. Obec je samostatný právny subjekt a má sídlo v Bratislave.

II.

Poslanie Obce

1. Obec
 - a/ združuje svojich členov na báze regionálnej, profesionálnej, spoločanskej a ideovej;
 - b/ chce vo všeobecnosti podporovať naozajstné vlastenectvo, kladný aktívny vzťah k rodnej Orave a jej tradíciám, všestranný humanizmus a spravodlivé riešenie ekologických i sociálnych problémov;
 - c/ chce pomáhať pri eliminácii všeobecných negatívnych spoločenských javov.
2. Cieľom Obce je všestranný rozvoj jej členov. Prostriedky rozvoja sú:
 - a/ prednášková činnosť - predovšetkým osvetľujúca históriu, kultúru a významné osobnosti Oravy i podporujúca jej odbornú, morálnu, sociálnu a hospodársku úroveň;
 - b/ akcie propagujúce kultúrnu a materiálnu tvorbu Oravcov - napr. ľudové umenie (folklór, rezbárstvo, kováčiarstvo a iné);
 - c/ organizovanie príležitostných spoločenských posedení, "Oravského plesu" a pod.;
 - d/ organizovanie príležitostných zájazdov na významné miesta Oravy;
 - e/ pomoc starším v akejkoľvek núdzi i mladším (najmä študujúcej i pracujúcej mládeži);
 - f/ udržiavanie kontaktov s Oravcami, žijúcimi v zahraničí.

III.

Členstvo Obce

1. Členom Obce sa môže stať každý, kto súhlasí s jej stanovami, spíňa podmienky bodu I. 1. a požiadava výbor Obce o členstvo písomnou formou.
2. Každý člen Obce má povinnosť dodržiavať jej stanovy a má právo zúčastniť sa na všetkých podujatiach, ktoré Obec organizuje a voliť jej predstaviteľov, resp. byť volený.
3. Členstvo v Obci zaniká úmrtím, alebo nedodržiavaním jej stanov, prípadne písomným požiadaním o zrušenie členstva.
4. Získanie, alebo zánik členstva sú účinné po prerokovaní a väčšinovom odsúhlasení na valnom zhromaždení Obce.

IV.

Organizačná štruktúra Obce

1. a/ Na čele Obce je predseda (t. j. richtár) s 20-členným výborom - sú zvolení na 4 roky, a to tajným priamym hlasovaním na valnom zhromaždení Obce.
b/ Výbor zo svojich členov tajným priamym hlasovaním volí ďalších členov obecného predstavenstva (2 podrichtárov, notára, zapisovateľa, kronikára, hospodára, hlavného revízora a ďalších dvoch členov obcej rady).
c/ V období medzi valnými zhromaždeniami činnosť Obce riadi výbor a v naliehavých prípadoch predstavenstvo.
2. a/ Najvyšším orgánom Obce je valné zhromaždenie, ktoré zvoláva richtár na základe väčšinového rozhodnutia výboru alebo na požiadanie aspoň jednej tretiny členov.
b/ Valné zhromaždenie sa zvoláva aspoň raz do roka.
3. a/ S cieľom umožniť zvýšenie aktivity Obce - výbor môže (v súhlase so stanovami) zriadiť niektoré komisie a zvoliť ich vedenie. Predsedovia týchto komisií a členovia obecného predstavenstva o ich činnosti pravidelne informujú členov na valnom zhromaždení Obce.
b/ Obec má právo zriadiť svoje skupiny a regionálne pobočky aj mimo Bratislavu.
4. Pripomienky a námety výbor prijíma písomnou formou individuálne alebo na valnom zhromaždení Obce.
5. Hospodárenie Obce sa nevzťahuje na nehnuteľný majetok (Obec ho nemá), ale iba na organizačnú a administratívnu činnosť, ktorá je dotovaná z dobrovoľných príspevkov a darov. Hospodárenie sa uskutočňuje podľa všeobecne platných predpisov.

V.

Záverečné ustanovenie

1. Tieto stenovy boli schválené na ustanovujúcom valnom zhromaždení Obce dňa 11.12.1990 a nadobúdajú platnosť dňom ich registrácie na MV Slovenskej republiky.
2. Tieto stenovy môžu byť zmenené väčšinovým spôsobom /t.j. za prítomnosti nadpolovičnej väčšiny členstva Obce a so súhlasom nadpolovičnej väčšiny členov prítomných/ na valnom zhromaždení Obce.
3. Obec Oravcov zastupuje navonok predseda /richtár/, v prípade neprítomnosti členovia obecného predstavenstva - podrichtári. Pri písomnom styku a pri právnych úkonoch za Obec Oravcov sa podpisuje richtár, resp. jeden z podrichtárov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	
Registrácia vykonaná dňa:	21. 9. 1991
Číslo spisu:	MS/M-200/90-4336

Park kultúry a oddychu v Bratislave v spolupráci s Okresným úradom, Regionálnym kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Výborom Obce Oravcov v Bratislave

dovoľujú si Vás i Vašich známych pozvať na

21. VEČER ORAVSKÉHO FOLKLÓRU

v sobotu 29. januára 1994 o 19.00 hodine v areáli PKO

PROGRAM :

19.30 - Estrádna hala
Otvorenie večera a Poždravy
Slovosprevádza : Viera Žilavá

♦

19.45 - Estrádna hala
KRÁSA A ŽIVOT STUDEJNEJ DOLINY
veľká scénická audiovizuálna freska o človeku a prírode ktorú vytvorili
účinkujúci z obcí :
Bahovka, Oravský Blatý Potok, Podblat, Zuberec
Slovosprevádza : Anna Kenézová
Scenár a réžia : Viliam Gruska

♦

21.00 - Spoločenská hala
Spoločenský večer, v ktorom účinkujú :
Tanečný orchester NY - 5 • ľudová hudba Petra Kučka z Lienku

♦

22.00 - Vstupná hala
Dychová hudba - Veselá kapela

♦

STANOVY

Akademická Obec Oravcov v Bratislave / ďalej len SR/ je dobrovoľné záujmové združenie študentov a mládeže vytvorené za účelom obohacovania a zlepšovania kvality študentského a spoločenského života, propagovania a rozširovania tradícií a kultúry Oravy aj Slovenska, pracujúca v zmysle nasledovných stanov:

Článok I.

Zakladá sa AOO so sídlom v Bratislave a s pôsobnosťou v celej SR; pracovným sídlom je sídlo štatutárneho zástupcu.

II.

1. Členom AOO sa môže stať každý občan Slovenskej republiky /ďalej len SR/ starší ako 16 rokov, ktorý súhlasí s cieľmi a činnosťou AOO, podpíše prihlášku a voči jeho prijatiu nevznesie protest aspoň polovica členov Výboru.
2. Členom AOO sa môže stať aj občan, ktorý nie je štátnym príslušníkom SR ak s jeho prijatím vysloví súhlas Výbor.
3. Výbor má právo udeľovať čestné členstvo.
4. Členstvo sa eviduje zápisom do Kroniky.

III.

Člen má právo voliť a byť volený, zúčastňovať sa na práci a akciách AOO.

Povinnosťou člena je dodržiavať Stanovy, Regule cechu študentského a vyhlásky richtára; šíriť dobré meno AOO, Oravy, Slovenska doma i vo svete.

IV.

1. Zhromaždenie - je najvyšší orgán AOO, schádza sa najmenej raz ročne na základe stanoveného delegačného kľúča.
2. Výbor - je pracovným a výkonným orgánom, skladá sa z hospodára a členov - výborníkov.
3. Richtár - predstaviteľom a hlavou AOO je richtár volený výborom. Štatutárnym orgánom je richtár, závažné a ekonomické dokumenty musia byť okrem richtára podpísané aj jedným členom výboru.

V.

AOO má vlastný majetok a môže hospodáriť aj s iným majetkom. Majetok AOO pozostáva z členských príspevkov, darov, dotácií príspevkov od slovenských i zahraničných osôb i právnických osôb a tiež z výsledkov vlastnej hospodárskej a podnikateľskej činnosti. AOO hospodári podľa bežných pravidiel v zmysle platnej právnej úpravy a vedie príslušnú evidenciu.

VI.

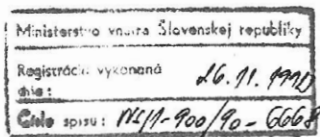
AOO zahájí oficiálnu činnosť zaevidovaním na príslušnom orgáne. Ukončiť svoju činnosť môže na základe rozhodnutia Zhromaždenia po ukončení musí dôjsť k finančnému vysporiadaniu.

VII.

Do prvého Zhromaždenia zastupujú Výbor zakladajúci členovia. Akékoľvek zmeny a doplnky podliehajú schváleniu Zhromaždením.

v Bratislave

15. októbra 1992

AKADEMICKÁ OBEC ORAVCOV

Vás pozýva na

ORAVSKÝ PLES

ktorý sa uskutoční dňa 16. novembra 1996
v spoločenskej miestnosti ŠD MLADÁ GARDA

Predpredaj:

cena: 59,- Sk

Akademická Obec Oravcov v Bratislave, Bernolákova 1, 811 07 Bratislava

Pri príležitosti výročnej schôdze Akademickkej Obce Oravcov v Bratislave Vás pozývame na Ples Oravcov '99, ktorý sa uskutoční 6.11.1999 v spoločenskej sále vysokoškolského internátu Mladá Garda. Začiatok Plesu je o 19⁰⁰ s nasledovným programom.

- Otvorenie Plesu'99
- Vystúpenie folklórneho súboru Bratia Bielakovci
- Vystúpenie tanečného súboru Petronela
- Tombola
- Voľná zábava

Prosím potvrdiť Vašu účasť na tel.čísle 0903 254 023 najneskôr do 17⁰⁰ 6.11.1999. Tešíme sa na stretnutie s Vami.

S pozdravom

Luboš Randjak
ričtár AOO

Odvzdávanie cien na študentskom plese na Mladej Garde.

Milí Oravci, milí priatelia Oravy.

Z rozprávania mojich rodičov a z pripravovanej knihy " Pamätnica obce Ústie nad Oravou " viem, že môj starý otec Štefan Lipka bol v rokoch 1905 - 1909 ústianskym richtárom. Som hrdý na to, že po takmer storočí sa meno Lipka opäť spája s pojmom richtár. Ďakujem členom Obce Oravcov za ich dôveru a budem sa snažiť nesklamať a byť dôstojným nástupcom svojich predchodcov. I keď som pôvodom hornooravec chcem naďalej udržiavať pokope celú Obec Oravcov v Bratislave.

Ako vysokoškolský učiteľ učite budem úzko spolupracovať s Akademickou obcou Oravcov. Verím, že za účinnej pomoci môjho predchodcu p. Petra Haťapku, celého Výboru obce a Vás všetkých sa mi moje predsavzatia podari splniť.

S úprimnou úctou a krajanským pozdravom

*prof. Ing. Jozef Lipka, DrSc.
r i c h t á r O b c e O r a v c o v*

Milí priatelia, Oravci i priatelia Oravy, ctení hostia.

Mal som tú česť od roku 1990 vykonávať funkciu richtára našej oravskej obce. Dovolím si konštatovať, že aktivity našej obce v tomto období boli veľmi živé a časté. Napokon dôkazom toho je i to, že dnes sa stretávame na už našom 25. oravskom plese, a udržať takúto dlhú tradíciu svedčí o životaschopnosti Oravcov.

Verím, že ako vždy i dnešný večer bude charakterizovaný vysokou úrovňou folklórneho vystúpenia, o ktoré sa postarajú Podroháčska folklórna skupina zo Zuberca, ako i dobrou tanečnou zábavou.

Dnes oficiálne sa richtárskej funkcii ujíma prof. Lipka a ja i celý výbor mu i týmto oficiálne gratulujeme.

S pozdravom

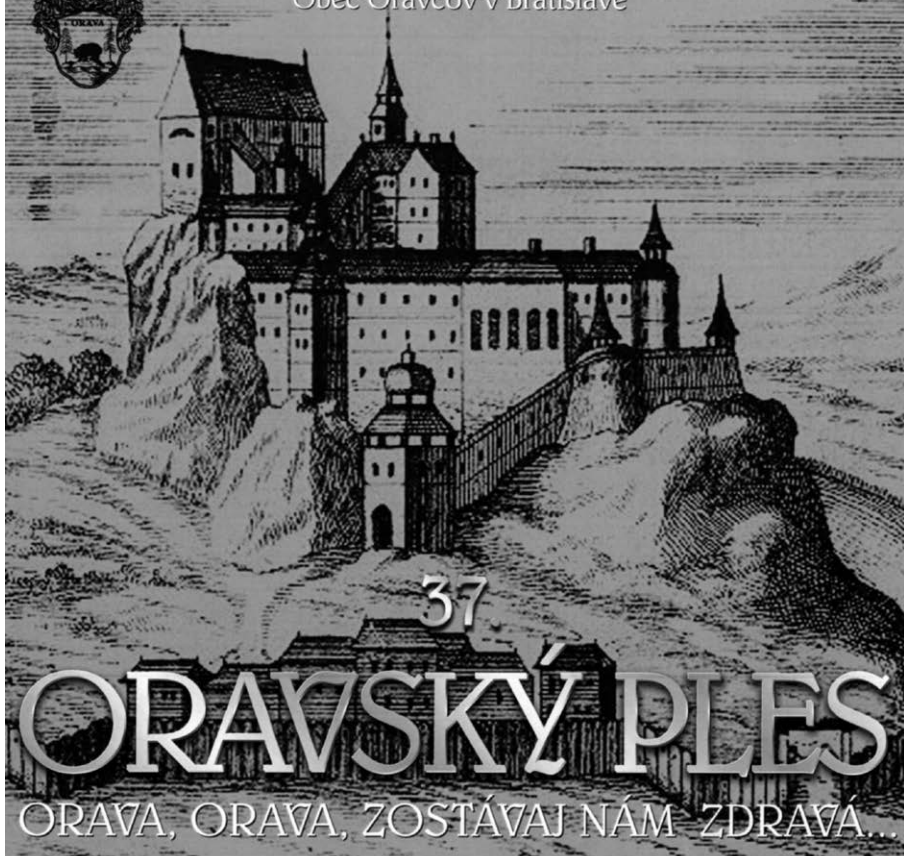
Ing. Peter Haťapka

Prihovor končiaceho a nastupujúceho richtára na 25. plese.

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
Obec Oravcov v Bratislave

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

Účinkujú:

FS Gymnik

Folková skupina **SKLO**

do tanca a na počúvanie hrá

hudobná skupina **REBECA** z Dolného Kubína

Moderátor večera: **Vanda Feriancová**

23. 1. 2010 o 19,30 h - Spoločenská hala PKO, Vstupné: 10 €, 301.- Sk

Predaj vstupeniek v sieti Ticketportal a hodinu pred začiatkom plesu v pokladni v PKO

www.bkis.sk

Pozvánka na 37. oravský ples, posledný, ktorý sa konal v PKO.

Obec Oravcov v roku 2017

Výbor

Richtár: Milan Galanda

Členovia: Stella Hanzelová, Jaro Juriga

Oravská rada

Prof. Ing. Jozef Lipka, Doc. Mag. Art. Ján Oparty,
Ing., Peter Haťapka, Mgr. Vladislav Bulla, Štefánia Floreková,
Hela Paľová, Ján Repka

Kontrolór

Ing. Jozef Viluda, CSc.

Sídlo

Hviezdoslavovo námestie 16

Bratislava – Staré Mesto

Kancelária

Šafárikovo námestie 7

Bratislava – Staré Mesto

811 02

www.obecoravcov.sk

*Miluj a účinne podporuj
svoj rodný kraj Oravu*